

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 KEDD október 5.

275. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

Páneurópa

Az elme, termőerejének legfőbb tápláléka a nyomorúság. Minden korszokalkotó eszméáramlat a szenvedések méhéből születik és a bukások martiriumán keresztül serdül föl a fejlődésnek arra a fokára, ahol a gondolat újabb mozgalmának kiindulópontjává lesz.

Szegények és porbasujtottak álomlátó lelkéből fakadt a kereszténység, amely az ókor kiélt kultúráját megdöntötte. A jobbágyorsban sanyaló parasztság szabadságvágya és az elnyomott népek nemzeti függetlenségre törvő küzdelme adott szárnyat a reformációnak, a mely a középkor miszticizmusa és csodaváró fatalizmusa helyébe a kritika szellemét iktatta. A tizenhatodik század optimizmusa nyomán támadt csalódottság volt a flottabázisa az antireformációnak, amikor elindult, hogy a katolicizmus elvesztett pozícióit visszahódítsa. A kolonicsi irányelvet, hogy a népet előbb koldussá, aztán katolikussá kell tenni, visszahatásul a voltairi felvilágosodottság követte. Nagy Frigyes, II. Katalin és II. József nem sejtették, hogy az ő »aufklárista« abszolutizmusuk a forradalom szállásainál. A szabadság, egyenlőség és testvériség zászlaja alatt a francia forradalom husz éves háborút zúdított Európára, amelynek gazdasági kimerültségéből és a tömegmészárlástól való irtózatából szivta életnedveit a szentszövetség reakciója. A gazdasági és szociális problémák megoldatlansága vezetett a tizenkilencedik század derekán a demokratikus újjászületésre és a központi hatalmak különböző népfajokat mesterséges egységbe abrasoló centralizmusából robbant ki a világ legnagyobb háborúja, a mely három monarchia romjain új nemzeti államokat épített föl.

Alig fogtak hozzá a hadicélok elérése után Európa rekonstrukciójának munkájához, csakhamar nyilvánvalóvá lett, hogy a nemzetek sokkal messzebbre távolodtak egymástól, semmint a háború pusztításainak jóvátételéhez szükséges nemzetközi együttműködés keresztülvihető volna. A nacionalista elfogultság kifogyhatatlan volt az országok csereforgalmát akadályozó rendszerbályok kieszelésében. Vámpirtókai állítottak fel, utlevélkényszert léptettek életbe és egyetlenegy lehetőséget sem mulasztottak el Európa gazdasági válságának kimélyítésére. Össze kellett csapni a gondoknak a fejünk fölött, hogy a kibontakozás útját észrevegyük. Az államok nemzeti függetlensége csak a gazdasági boldogulás feltételeinek megteremtése által válik reális értéké, viszont ezeket a feltételeket csak a nemzetek közös érdekeinek kultusza biztosíthatja. Az Európát szorongató nyomor nyitotta meg az elméket ennek az igazságnak befogadására és így sarjadt ki a nemzeti ideálok megvalósulásából az új keresztm: Páneurópa, amelynek vasárnap volt a zászlóbontása Bécsben.

Loebe dr., a német birodalmi gyűlés elnöke ismertette a páneurópai kongresszus célját s kijelentette, hogy eljön az az idő, amikor Európának egységes kereskedelmi joga, egységes szociálpolitikája és egységes pénze lesz, az az Európa pedig, amelyet harminc egymástól szétsza-

kított, egymással versengő és egymást gyűlölő ország alkot, el fog tűnni a történelem sülyesztőjében. Csatlakoznak a német birodalmi gyűlés elnökének ehhez a felfogásához Caillaux, Herriot és Painlevé is, akik nem jelentek ugyan meg a kongresszuson, de a francia kiküldöttek után bejelentették, hogy a páneurópai mozgalmat teljes erejükkel támogatják. Csaknem valamennyi európai állam politikai életének celebritásai résztvesznek ebben a nagyjelentőségű akcióban, ami an-

nak a jele, hogy Coudenhove-Kalergi gróf kezdeményezése nem tartozik az utópiák birodalmába, hanem ideológiai uttörés az Európai Egyesült-Államok gyakorlati szükségességének szolgálatában.

Európa gazdasági talpraállítását az a körülmény nehezítette meg, hogy a háború után felmerült politikai kérdéseket szigorúan a nemzeti elkülönülés szellemében rendezték. Ennek a bajnak részleges korrektívumául lépett kartellba a német, francia és belga nehézipar és készül-

megegyezés az utódállamok vasipara között is. A gazdasági szanálás módozatait puhatoló szakértelem tehát párhuzamosan halad a Páneurópa tervét érlelő lelkesedéssel. És éppen ebben az egyezésben van a legkomolyabb garanciája annak, hogy a páneurópai kongresszuson nem légvárat emelnek, hanem az európai fejlődés egy új szakának vezetőgondolatát szövegezik meg, amely az eszmék legkövőbb televényéből, az általános nyomorúságból kelt ki.

Meghiusult a jugoszláv-magyar színházi béke

Elmarad a beogradi Opera budapesti vendégszereplése, mert a közoktatásügyi miniszter megtagadta a költségek kiutalását

A beogradi Nemzeti Színház operaegyüttese — mint ismeretes — e hó folyamán akart Budapesten vendégszerepelt a »Borisz Gudonov« című opera előadásával.

A vendégszereplés annyira biztosítottnak látszott, hogy a budapesti jugoszláv követ nyilatkozott is róla

és örömet fejezte ki afőött, hogy a két állam közt kulturális téren is közeledés jön létre.

Annál nagyobb meglepetést kelt az a hír, hogy

Trifunovic Misa közoktatásügyi miniszter az operaegyüttes vendégszereplésének kiadásaihoz nem járult hozzá és így

a jugoszláv-magyar kölcsönös színházi vendégszereplés terve véglegesen lekerül a napirendőről.

Arról még nincs hír, hogy a közoktatásügyi miniszter a budapesti vendégszereplés költségeinek kiutalását milyen indokolással ragadta meg.

A nemzetgyűlés ünnepi ülésen üdvözölte a csehszlovák képviselőket

Trifkovic Márkó beszéde a jugoszláv-csehszlovák testvériségről
A vendégek látogatása a beogradi városházán — Soukup csehszlovák képviselő átnyújtotta Kumanudi polgármesternek Prága város ajándékát, egy diszes serleget

Jugoszláv-csehszlovák együttes ülés a parlamentben

Beogradból jelentik: Tömött padok és zsúfolt karzatok előtt nyílt meg a parlament hétfői ülése, amely kizárólag a csehszlovák képviselők látogatásának volt szentelve.

Negyed tizenkettőkor jelent meg az ülésteremben a kormány élén Uzunovic Nikola miniszterelnök és ugyanakkor lépett be Trifkovic Márkó, a ház elnöke is Klotac, a csehszlovák szenátus és Malypetr, a csehszlovák képviselőház elnöke kíséretében. A belépő csehszlovák vendégeket a képviselők óriási lelkesedéssel fogadták.

Trifkovic elnök megnyitotta az ülést és felszólította Kobasica titkárt, hogy olvassa fel a múlt ülésekről szóló jegyzőkönyvet, aminek megtörténte után az elnök kegyeletes szavakkal parentálta el a nemzetgyűlés halottjait: Gyuristics Márkó igazságügyminisztert és Radojevic Dragoljub radikális párti képviselőt. A nemzetgyűlés tagjai az elnök szavait állva hallgatták végig. Ezután Trifkovic elnök a következőket mondotta:

— A mai ünnepélyes ülésünkön résztvesznek a csehszlovák parlament képviselői is. (Óriási éljenzés.) A mi szeretett vendégeink látogatása a csehszlovák nép testvéri érzésének tanúságtétele. Bejelentem, hogy a csehszlovák képviselők látogatására való tekintettel a nemzetgyűlés üléseit október 12-ikéig elnapolom.

Mielőtt azonban tovább mennék, felolvasom a csehszlovák szenátus és képviselőház átiratát, amit az S. H. S. királyság nemzetgyűléséhez intézett.

A csehszlovák parlament átirata a nemzetgyűléshez

Az átirat így hangzik:

Amikor az S. H. S. királyság képviselői 1922-ben látogatást tettek Csehszlovákiában, az egész ország nagy lelkesedéssel fogadta őket. Szerencsések voltunk, hogy tanúságot tehattünk legforróbb érzéseinkről és hogy a két szláv nép és állam testvériesülése ismét kifejezésre juthatott. Most visszadjuk ezt a látogatást azzal a mélyszéges szeretettel, amely népünk szívét áthatja és amely minden szerződésnél erősebb.

— A mi népünk csodálta az önök hősi harcait, azt a legendás bátorságot, amely ritka a világtörténelemben. Politikusaink és képviselőink az önök politikusaival és képviselőivel együtt hadsereget szerveztek a világháború alatt a szabadság kivívására.

— Mint a szabad Csehszlovákiának szabad polgárai felkerestük önöket, hogy hálát adjunk azokért a hősi cselekedetekért, a melyeket a közös ügy érdekében véghezvittek. Önök testvéri lelkesedéssel üdvözölték a mi csehszlo-

vák zászlókat Prágában és mi most rendkívül szerencsések vagyunk, hogy a szerb-horvát-szlóven zászló előtt tisztelghetünk. Emlékezzünk a mult komoly pillanataira és az emlékekből hitet merítünk a jövőre. Újult erővel hiszszük, hogy kölcsönös szeretettel fogjuk megvédeni szabadságunkat és függetlenségünket, amely biztos támasza ugy a békének, mint az európai demokráciának.

— Koszovopolje volt önöknél és a Fehér Hegy volt nálunk a letlénés napja. Együttesen fogunk küzdeni, hogy sem Koszovopolje, sem a Fehér Hegy többé meg nem ismétlődjen. A mi megértésünk nem fogja tűnni, hogy bennünket a mi mostani helyzetünkben meghörögassanak. Közös céljaink elérésére nyujtjuk baráti kezünket egymásnak.

Az átiratot Klotac, a szenátus és Malypetr, a képviselőház elnöke írták alá.

Trifkovic Márkó üdvözítő beszéde

Trifkovic Márkó, a szkupstina elnöke az átirat felolvasása után a következő beszédet mondotta:

— A felolvasott üdvözlés, amely a legnagyobb elismeréssel állapítja meg a szerb-horvát és szlóven nép hősiességét, újabb jele annak az igaz testvériségnek, mely bennünket és a

csehszlovák nemzetet összetűzi. Ezt az ünnepélyes érzést egy legutóbbi manifesztum is kimutatta, akkor, amikor a csehszlovák köztársaság dicső elnöke, **Masaryk Tamás ur országunk fővárosát, a hősi Beogradot a csehszlovák hadikereszttel tüntette ki.** Ez a legnagyobb kitüntetés, mely Beogradot érte és amelyet az önök követe, Seba Jan ur oly szép és elismerő szavak kíséretében adott át, bizonyítja azt a szeretetet és megértést, amelyet a két testvéremzet egymás iránt táplál. **(Hosszszantartó lelkes éljenzés.)** A baráti érzés, amely akkor megnyilatkozott, nemcsak Beogradé volt, hanem az egész országé. A fővárosból áterjed a lelkes szeretet az egész országra és a jugoszláv nép egyforma lelkesedéssel üdvözölte a csehszlovák köztársaság elnökének nemes és testvéri gesztusát. A mi barátságunk és szeretetünk Sabác kitüntetésére és a kragujeváci hősök emlékoszlopának leleplezésekor is élesen megnyilatkozott. A mi képviselőtagjaink prágai látogatása, ahol oly ünnepélyesen és melegen fogadták őket, viszont rámutatott arra, hogy **ez a testvéri érzés milyen mélyen ki van fejlődve a csehszlovák népben is.** **(Leleplező éljenzés.)** Én meg vagyok győződve, hogy a mi országunkban önök mindenütt a legnagyobb szeretettel és megértéssel fogadják. Beograd után a szép Zagreb, Ljubljana és Split is tanubizonyoságot tesznek arról a nemes és testvéri érzésről, hogy a jugoszláv népet a csehszlovák nemzet iránt eltöltik.

— A mi államunk — folytatta beszédét Trifkovic Márkó — valamint az önök államának érdeke is megkívánják, hogy barátok és szövetségesek legyünk, mert ahogy az önök legkiválóbb képviselői, a csehszlovák nemzet dicső harcosai igazolták, a két népek közös szent ideáljai vannak. **Amikor mi borzalmas háboruban egyedül maradtunk, a csehszlovák nemzet, a csehszlovák katonák voltak azok, akik elsősorban siettek segítségünkre.** Akkor még nem országok közötti szövetséget, hanem két nép találta meg egymást, két olyan nemzet, melynek közös céljai, eszméi voltak. A mi baráti érzésünk és testvériségünk olyan mélyen, őszintén igaz, hogy bátran bízhatunk abban, hogy a két nemzet közti barátság örökké fog tartani, tekintet nélkül arra, hogy a jövőben milyen politikai kombinációk lesznek lehetségesek. **A mi szövetségünk kiállta a teljes tűzpróbát 1921-ben, amikor Habsburg Károly visszatért Magyarországra. Mi készek vagyunk az együttes munkára, támogatva a nagy szövetségeseinktől, hogy megvédjük a békét és biztosítsuk Európa nyugalalmát minden esetleges nyugtalansággal szemben.** A Fehér Hegy és a Koszovopolje nagy áldozatokat követelt tőlünk, de az életerőnk kíséretében bennünket a veszedelmekből és nagy küzdelmek árán elértük ideáljainkat. Koszovonál a mi királyságunk rakta le az alapkövet, az a királyság, amelyet a mi nemzeti büszkeségünk, a Karagyorgyevics-dinasztia hazafisága **(Tomboló, lelkes, percekig tartó éljenzés.)** vitt arra a magaslatra, a melyen ma áll és teremtette meg azt az államot, amelyen együtt él szerb, horvát és szlovén. **Büszkék vagyunk a csehszlovák nemzet szeretetére és minden erőnkkel azon lesünk, hogy jövőben is megvédelmezzük azt, mi a miénk. A baráti és testvéri érzésektől eltelve kiáltom: **Éljen a csehszlovák köztársaság, éljen a csehszlovák nép, éljen a csehszlovák parlament!****

Trifkovic Márkó szavaira tomboló éljenzés tört ki, mely percekig tartott. A házelnök bejelentette, hogy a csehszlovák képviselők beogradit tartózkodása folytán a szkupstina üléseit október 12-ig elhalasztják. A parlament az elnöki indítványt elfogadta.

Fogadtatás a beogradi városházán

A csehszlovák képviselők, a kormány tagjai, valamint az egész

szkupstina ezután a parlamentből a beogradi község házára vonult át, ahol Kumanudi Koszta polgármester Beograd városi nevében üdvözölte a vendégeket.

— Beograd rendkívül szerencsésnek érzi magát, hogy fogadhatja a csehszlovák testvéremzet képviselőit. A jugoszláv főváros nevében a legnagyobb szeretettel üdvözlöm drága vendégeinket és kívánom, hogy a lehető legjobban érezzék közöttünk magukat. Bizom abban, hogy ezek a találkozások keményítik a mi testvéri érzéseinket és még közelebb hoznak bennünket egymáshoz. Beograd nevében önökön keresztül üdvözlöm a csehszlovák fővárost, Prágát és a csehszlovák nemzetet.

Soukup csehszlovák szociáldemokrata választott Kumanudi üdvözlő szavaira:

— Rendkívül hálásak vagyunk önöknek — mondotta — a lelkes, kedves fogadtatásért. Boldognak és szerencsésnek érezzük magunkat, hogy önök között lehetünk. Mi ismertük Beogradot a háboru előtt és csodálatos fejlődést tapasztaltunk benne. Láttuk Szuboticát, Noviszadot, végigutaztunk a gazdag Bácskán és meggyőződünk róla, hogy az ország néhány esztendő alatt nagyot fejlődött. Ez a fejlődés biztossá tette arra, hogy a jugoszláv nép megtalálja boldogságát és meg tudja védeni szabadságát minden támadással szemben.

Soukup végül átnyújtotta Kumanudi polgármesternek a csehszlovák parlament ajándékát, egy művészi kivitelű díszes üvegszerleget.

Diszebéd a közoktatásiügyi miniszternél

Délután egy órakor Trifunovic Misa közoktatásiügyi miniszter a távollévő Nincsić külügyminiszter képviselőtársának ebédet adott a csehszlovák képviselők tiszteletére, amelyen valamennyi 78 képviselő megjelent.

A jugoszláv és csehszlovák képviselők együttes ülése

Délután öt órakor együttes ülésre jöttek össze a parlament üléstermében a nemzetgyűlés tagjai és a csehszlovák képviselők, hogy a két ország kulturális kapcsolatairól közös eszmecsere folytassanak. Az együttes ülésen Trifkovic Márkó, Malipetr és Klotác elnökölték.

Elsőnek Malipetr szólalt fel, köszönetet mondott a meleg fogadtatásért és rámutatott azokra az áldozatokra, amelyekkel a jugoszláv-csehszlovák testvériség alapját megvetették. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg a világháboruban elesett hősekről, majd azokat a nagy történelmi érdemeket méltatta, amelyekkel Alekszandar király Öfelsége és apja néhai Petár király, továbbá Masaryk a szláv eszme híveit örök hála kötelezték.

„Demobilizáltuk a csehszlovákokat az osztrák-magyar had eregben“

Malipetr nagy tetszéssel fogadott beszéde után Klotác mondott igen érdekes beszédet.

Klotác felelevenítette azokat a közös történelmi emlékeket, amelyek a jugoszláv és csehszlovák delegációknak a béketárgyalásokon való részvételéhez fűződnek. Rámutatott azokra a heroikus küzdelmekre, amelyek a szerbek már évszázadokkal ezelőtt Hunyadival együtt folytatták a török ellen. Arra kell törekedni — mondotta — hogy Kumanovó és Koszovopolje többé ne ismétlődjenek meg.

— Mi csehszlovákok — folytatta beszédét Klotác — demobilizáltuk a cseheket és szlovákokat az osztrák-magyar hadsereg kötelékében. Az egykori osztrák-magyar monarchia vezetői láthatják, hogy a csehszlovák katonáknak csak kezével és lábával rendelkeznek, de lelkével nem. Együtt voltunk bezárva a délszláv politikai élet kitünőségeivel és a

börtönben megtanultuk egymást nagybecsülni. Csehszlovák katonák együtt harcoltak a szerbekkel és az áldozatok nem multak el hiába. A mi népünk és az önöké demokráta. A demokrácia a népek föderációjára vezet és a kisantant egy ilyen föderációnak a kísérlete. Ez a kísérlet a középeurópai demokrácia megmentésére irányult és Habsburg Károly puccsa alkalmával kitünőnek bizonyult. **Mi nem a kard jevényével jöttünk, mert meg van az erkölcsi és fizikai erőnk ahhoz, hogy a kardot ne kelljen használnunk.** A kardot csak készenlétben tartjuk végszükség esetére. A régi Európa a harcmezőkön változott meg, az új Európát azonban nem szabad megváltoztatni. **Legendákat mesélnek az önök katonáinak vitézségéről, akik a jugoszláv nép egységét megteremtették.** Ezt az egységet most a szláv népek demokratikus testvérisége örzi.

Radonics Jován előadása

Klotác beszédét nagy tapsal fogadták, majd Radonics Jován kezdte meg előadását, amelyben a cseh és délszláv nép kapcsolataira vetett történelmi visszapillantást. A tizedik század végén a magyarok megsemmisítették Szvatopluk birodalmát és ezzel megszakították a kapcsolatot a nyugati és déli szlávok között. Ez a kapcsolat azonban nem veszett el teljesen. Stáierország, Karinthia és Kraina a tizenharmadik század közepén Ottokár cseh király birodalmához tartoztak. IV. Károly, a legnevezetesebb cseh királyok egyike 1355-ben levelet intézett Dusan szerb cárhoz, kedves testvérenek szólítva, kérte, hogy a népük szláv nyelvének terjesztése érdekében mindent tegyen meg. Zsigmond császárnak, IV. Károly egyik későbbi utódának, nagy szláv rokonsága volt és az ő uralkodása idején a szláv nép fejlődésnek indult, amely egész Brankovic Györgyig tartott. A nagy huszita mozgalom, amely egyidejűleg vallási, politikai és nemzeti mozgalom volt, egész Európát felrázta és ekkor kezdték meg a csehek a nagy harcot a németek ellen. A szerb krónikások előszeretettel emlékeznek meg Husz János mozgalomáról, a mely sok közelséget mutat a pravoszláv hittől. A csehszlovák politikai és vallási küzdelemnek 1620-ban a fehérhegyi csata vetett véget. Fehérhegy ugyanaz volt a csehek részére, mint Koszovó a szerbek részére.

Koszovo után a despotizmus lett urrá Szerbiában, a csehelnél pedig a fehérhegyi vereség után a német rabság következett be. Ekkor megszünt az összeköttetés a két szláv nép között, de az ezt követő idő jó volt az erőgyűjtésre. A látszólagos nyugalom a 17—18. századig tartott. A tizenötödik században a szerbek és horvátok többször harcban álltak

a németekkel és magyarokkal. Az, hogy a huszadik században megvalósítható az egyesülést és a felszabadulást, az elődök érdeme, akik évszázadokon át harcoltak ugyanezért a célért. II. József germanizáló és centralizáló törekvései súlyosan nehezettek az ausztriai szlávokra. Ez a politika különösen a cseh intelligencia ellen irányult, de minél erősebb volt az elnyomás, annál erősebb volt az ellenállás. Napoleon leveretése után egész Európában a reakció lett urrá. A német romantikus irodalom felvirágzásának ideje azonban, továbbá a német filozófia, különösen Herder befolyása óriási hatást váltott ki a csehelnél, szlovákoknál és szerbeknél. Ebben az időben már élénken művelik a szláv kulturát. Sternberg Gáspár gróf 1822-ben megalakította az első cseh nemzeti múzeumot, ahol a tudósok működési térhez jutottak. Ebből az időből származnak a népies költészet legszebb termékei. Baj Ljudevit, a nagy horvát költő csatlakozott a szlovák és cseh filológusok csoportjához és Kolar Jan gondolata volt az, hogy Zagrebban megteremtse a jugoszláv akadémiát. Az ő mozgalmukat fejlesztette tovább a dicső emlékeztető Strossmayer püspök. A párisi 1848 februári forradalom felszabadította a népek lelkét, különösen azokat, amelyek Habsburg-elnyomás alatt sínylödtek. Ez a felébredt nemzeti érzés táplálta mindazt, amellyel végül az egyesülést megteremtették a szlávok.

Beszélt végül Radonics a legújabb cseh mozgalmakról. Masaryk érdemeit méltatta, felsorolta a legújabb irodalmi élet szereplőit és indítványozta, hogy **alapítsanak közös szerb-horvát-csehszlovák könyvtárat, valamint, hogy tanárok, tudósok menjenek felváltva Jugoszláviából Prágába és viszont, hogy a kulturális kapcsolatokat szorosabbra fűzzék.**

Radonics nagy tetszéssel fogadott beszéde után Cerny csehszlovák agrárpartii képviselő szólalt föl, aki a két ország közti szorosabb gazdasági kapcsolatok kiépítésének szükségét hangoztatta. Uhlirz csehszlovák képviselő a kulturális kapcsolatok fontosságára hívta fel a figyelmet és határozati javaslatot terjesztett elő, mely Jugoszlávia és Csehszlovákia szellemi érintkezésének kiemelésére különböző akciókat indítványoz. Hadzsi Balics boszniai képviselő felszólalásában szintén a gazdasági együttműködés szükségét fejtette ki.

Az ülés végül elhatározta, hogy két bizottságot alakít: egy kulturális és gazdasági bizottságot, melyben 10 jugoszláv és 10 csehszlovák képviselő foglal helyet. **Ez a bizottság első ülését Prágában fogja megtartani.**

Este Trifkovic Márkó házelnök vacsorát adott a vendégek tiszteletére.

Rendőrörjárat az autó alatt

Budapesten egy autót xi elgázolt három kerékpáros rendőrt

Budapestről jelentik: Hétfőre virradó éjjel egészen szokatlan szerencsétlenség történt a Hungária-körut és Kerepesi-ut sarkán. A Hungária-utról Juhász János, Mészáros József és Bozsó András rendőrök, kerékpáron őrszolgálatra indultak a Kerepesi-ut, Rákóczy-ut és az Erzsébet-körut irányában. A kerékpáros rendőrök az uttest közepén haladtak és csakhamar észrevették, hogy mögöttük nagy sebességgel robogva egy automobil közeledik. Az előírás szerint az autónak a rendőröktől balra kellett volna kitérni és mellettük elhaladni, az autó soffőrije azonban, aki úgy látszik nem volt egészen józan, nem kanyarodott eléggé balra és így elütötte Bozsó András kerékpárját. A szerencsétlenség pillanatában a soffőr hirtelen rántott egyet a kormánykeréken és a következő percben a másik két rendőr biciklijé került az autó sárlányója alá és mind a

három rendőr véresen terült el a következő kerékpárok roncsai között. Azonnal értesítették a mentőket, akik a három szerencsétlenül járt rendőrt kórházba szállították. Juhász Jánost azonnal megoperálták, azonban nem biznak felgyógyulásában és a másik két rendőr sérülése is súlyos. A soffőr, akiről megállapították, hogy Novák Lajosnak hívják és az autótaxivállalat szolgálatában áll, a rendőrség őrizetbe vette. A soffőr azzal védekezett, hogy olyan sötét volt, hogy nem láthatta az előtte haladó kerékpáros rendőröket és így történt meg a szerencsétlenség.

SCHMOLKA
HIRDETŐIRODA NOVISAD
irodahelyiségül
JEVREJSKA ULICA 7. SZÁM
alá helyezte át 8228

KISEBBSÉGI ÉLET

Kinos botrány játszódott le a szlovákok Bazin községében. Az elmúlt vasárnap nagy társaság volt együtt a Stubnya-féle vendéglőben. A társaság néhány magyar nótát huzatott a cigánnyal, ami Vopázenszkynek, a pozsonyi rendőrség politikai detektívjének sehogyan sem volt az ínyére. Egyszerre felugrott az asztaltól és így förmedt rá a mulatókra:

— Micsoda dolog ez, hát maguk még azt sem tudják, hogy Csehszlovákiában tilos a magyar nótát huzatni?!

A társaság tagjai fejesóválva jelentették ki, hogy olyan törvényről vagy rendeletről nem tudnak. Vopázenszky vérvörösén ült vissza az asztalhoz és egy ideig csendben volt. Később egy kis táncot rögtönöztek a jelenlevők. Az ittas detektívfelügyelő ekkor a táncolók közé furakodott és a lehető legdurvább módon tetteleg inzultálta a táncoló urinőket. A férfiak közül először egy erőstermetű mérszáros fenytette meg Vopázenszkyt, akinek erre a többiek is nekiestek, kicipelték az uccára, ahol úgy elverték, hogy a detektívfelügyelő az eszméletét is elvesztette. Vesely városi rendőrbiztos csak nagynehezen tudta Vopázenszkyt a feldühösödött férfiek kezéből kiszabadítani. A teljesen részeg detektívfelügyelőt a rendőrségi fogdába vitték, ahol reggelig maradt becsukva.

*

A lengyel állampolgársági törvényt egész Lengyelországban megelégedéssel fogadták. A törvény az egész állampolgársági kérdést a legdemokratikusabb alapon rendezte. A törvény szerint a volt Oroszország polgárai, kik a jelenleg Lengyelországhoz tartozó városokban születtek és ott biztos existenciát alapítottak maguknak kereskedés, vagy ipari foglalkozás által, még ha formálisan orosz polgárok maradtak, minden különösebb nehézség nélkül nyerhetnek állampolgárságot, akik a lengyel hadseregben szolgáltak, automaticusan lengyel állampolgárnak számítanak. A kisebbségi pártoknak ez az első komoly sikere Lengyelországban.

*

Hodzsa csehszlovák földművelésügyi miniszter Königsgrätzben nagy beszédet mondott a belpolitikai helyzetről. »Tudatában vagyunk annak — mondta — hogy meg kell óvni az emberiséget attól a csalódástól, amellyel a szocializmus mérgezte meg, attól a csalódástól, amely a kommunizmushoz vezet. A polgárságra hárul a kötelesség, megoldani azokat a feladatokat, amelyeknek megoldására a szocializmus látszott hivatottnak. Ez a feladat pedig államunk létkérdése: a nemzetiségi kérdés. Mi vesszük kezünkbe ezt az ügyet és a velejáró felelősséget. A mezőgazda mindig a legjobb hazafi volt. Ha a nemzetiségi kérdést a cseh és a német gazdák közösen fogják megoldani, akkor az a legjobb és legtartósabb lesz.«

*

A népszövetségi ligák salzburgi kongresszusa a kisebbségi kérdést is napirendre tűzte. A kongresszus tagjait a *Berliner Tageblatt* munkatársa megkérdezte, mi a véleményük Európa nemzetiségi problémáiról. William Dickson, anglikán püspök így nyilatkozott: »A kisebbségi kérdés megoldása napról-napra égetőbb, mivel az immár évek óta tartó elnyomás egyre jobban veszélyezteti a kontinens fáradtság munkával helyreállított, de még igen ingatag alapokon álló békéjét. Jól ismerem a közép-európai államok kisebbségi politikáját és alaposan tájékozódva vagyok a magyar kisebbségek helyzetéről, hiszen a háború befejezése óta ismételtén jártam Erdélyben és Jugoszláviában. Habár igen sok régi bünt kell a kisebbségi kérdésben reparálni, mégis bizom abban, hogy az érdekelt kormányok immár maguk is belátják, hogy a kisebbségek elnyomása helytelen úgy gazdasági, mint nacionalista szempontból, mivel megnehezíti az állam konszolidálódását és veszélyezteti az állam biztonságát. Bizom ebben és remélem,

hogy a Népszövetség az összes érdekelt államok részvételével rövidesen közmegegyezésre és Európa békéjének javára véglegesen megoldja a kisebbségi problémát. Roger Dolfus, a svájci delegátus a következőket mondta: »Ha nem lennének a svájci szövetség polgárai, úgy mint objektív embernek szintén csak az lehetne az álláspontom, hogy Európában a kisebbségi kérdést kizárólag svájci mintára nyerhet megoldást. Svájcban a lehető legnagyobb harmóniában élnek egymás mellett a németek, franciák és olaszok. Senkinek főrekszik majorizálásra. A nemzetiségi kérdés tökéletes megoldása országunkban a háború alatt állotta ki legénye-

sebb tűzpróbáját, amikor a németek, franciák és olaszok háborúban voltak egymással, de Svájc mindhárom nemzetének békés együttműködése megóvta Svájcot a háború borzalmaiktól, megőrizte semlegességünket, sőt sok karitatív dologban sikerrel intervénálhattunk az ellenséges hadviselőknél. Svájcot ma is három nemzetnek szabad szövetsége tartja fenn, a németek nem gravitálnak Németország felé, a fasizmus nem tud hivatkozni olaszaink között és franciáink is jól érzik magukat, mivel mindegyik nemzet szabadon fejlesztheti kulturáját és az állam belügyeit és biztonságát nem érintő kérdésekben a lehető legtehetősebb autonómiát élvezik.«

Francia-oroszkereskedelmi szerződés

De Monzie szenátor feltűnő bejelentése a készülő szerződésről

Párisból jelentik: **De Monzie** szenátor, a francia-orosz tárgyalóbizottság elnöke Lot-megye közgyűlésén tartott beszédében kijelentette, hogy a rendkívül súlyos nehézségek ellenére is

rövid időn belül egy francia-orosz kereskedelmi szerződés megkötésének lehetőségével kell számolni.

Ez a szerződés a két ország gazdasági érdekeit fogja szolgálni anélkül, hogy francia oldalról a szovjetek kormány-

zási módszereinek helyeslését jelentené.

A szerződésnek a rendszerére azonban az európai béke érdekében szükség van.

mert a háborús ellentétek további fenntartása és kiélezése Európát lehetetlen helyzet elé vinné. Ennek a szükségessége fejeződik ki a Franciaország és Németország között most előkészített közeledésben is, melyet Franciaország vidéki lakossága is csak megelégedéssel üdvözölhet.

Anglia nem ad kölcsönt Szovjetországnak

Chamberlain tárgyalásokat kezd Kraszin szovjetkövettel

Londonból jelentik: A külügyminisztérium értesítette **Kraszin** szovjetkövetet, hogy **Chamberlain** külügyminiszter visszaérkezett Londonba és **haladéktalanul tárgyalni kíván a szovjetkormány képviselőjével.** A tárgyalásokat politikai körökben nagy érdeklődés előzi meg.

Az *Observer* a tárgyalásokkal

kapcsolatban azt írja, hogy a külügyminisztériumban előítélet nélkül fogják meghallgatni a szovjetkövet javaslatait, de a **szovjetkormánynak előre tisztában kell lennie azzal, hogy nem számíthat Anglia részéről a remélt nagy kölcsönre, mindaddig, amíg nem rendezti a cári kormány adósságait.**

Chamberlain nyilatkozott Livornói tárgyalásairól

Kijelentette, hogy az általános nemzetközi politikai kérdésekben az angol és olasz kormány álláspontja teljesen megegyezik — Megcáfolta a német-francia közeledés ellensúlyozásáról elterjedt híreket

Amerika továbbra is fentartja izoláltságát Európával szemben

Londonból jelentik: **Chamberlain** külügyminiszter szombaton késő éjszaka érkezett vissza Londonba. A pályaudvaron már várták a külügyminisztert az újságírók, akik előtt Chamberlain hosszabban nyilatkozott. Hangsúlyozta, hogy

a Livornói tanácskozás csak két barát találkozása volt és nem felel meg a valóságnak, hogy Mussolinivel való találkozása azzal a céllal jött létre, hogy ellensúlyozzák a thoiry-i találkozást. A német és francia külügyminiszter thoiry-i találkozása ugyan szóba került Livornóban, de megegyeztek abban, hogy a német-francia közeledés a nemzetközi politikai helyzet megjavulása szempontjából rendkívül örvendetes tény.

Rosszul ismerik az angol vagy az olasz külpolitika irányvonalait azok — mondotta Chamberlain — akik azt hiszik, hogy az angol, vagy olasz külügyminiszter féltékeny francia vagy német kollégájára. A Livornói találkozás rendkívül barátságosan folyt le és azt célozta, hogy az olasz és angol külpolitika hivatalos irányítói közösen megbeszéljék mindazokat a függő kérdéseket, amelyek a két állam között fennállnak és amelyek a rendes diplomáciai úton fogják megoldani. Ezenkívül az ál-

talános jelentőségű európai kérdések is szóba kerültek Livornóban és a két külügyminiszter megelégedéssel állapította meg, hogy az aktuális nemzetközi politikai kérdésekben az angol és olasz kormány álláspontja teljesen megegyezik. Mindkét kormány a béke biztosítását és a kereskedelem fejlesztését tekinti külpolitikája alapelveinek.

Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy mi az álláspontja Chamberlainnek a fasizmussal szemben, a külügyminiszter csak annyit mondott, hogy Olaszország belügyeibe felelős angol államférfi nem avatkozhat bele. Ha azonban Mussolini azon a véleményen volna — mondotta Chamberlain — hogy a fasizmust minden európai államba be kell vezetni, úgy bennem talánna legnagyobb ellenfélre.

Párisi tárgyalásairól Chamberlain úgy nyilatkozott, hogy a francia külügyminiszterrel folytatott megbeszélései során

Briand a legbehatóbban tájékoztatta a thoiry-i megbeszélés tartalmáról.

Az angol és francia kormány között amiféle újabb megállapodás nem jött létre, aminthogy ilyet nem is vettek tervbe. Ugy Londonban, mint Párisban a legbarátságosabb szel-

lemben beszéltek meg az általános európai problémákat és Chamberlain annak a véleményének adott kifejezést, hogy a nagyhatalmak külügyminisztereinek állandó érintkezése a jövőben éreztetni fogja hatását és ezek az időnként megismétlődő találkozások a világbeke szempontjából döntő jelentőséggel bírnak.

Chamberlain végül hangsúlyozta, hogy közte és Stresemann között őszinte baráti viszony van és azzal fejezte be nyilatkozatát, hogy egyes angol lapok jelentésével szemben megállapította, hogy

pillanatnyilag nincs tervbevéve a négy nagyhatalom külügyminisztereinek Briand, Chamberlain, Mussolini és Stresemann külügyminisztereknek közös találkozása.

Washingtoni jelentés szerint a *Fehér Ház* egyik magasrangú tisztviselője a thoiry-i és Livornói találkozásokkal kapcsolatban a következőképpen nyilatkozott:

— Az Egyesült-Államok kormányának az európai politikai kérdésekkel nem foglalkozik, minthogy tisztában van azzal, hogy Amerikának Európában tisztára gazdasági érdekei vannak.

Az amerikai kormány szilárdan el van főkéve arra, hogy Amerika izoláltságát továbbra is fentartja.

Ezt célozza a washingtoni kormány legutóbbi döntése arról, hogy nem írja alá a hágai nemzetközi ítélőszék felállításáról szóló jegyzőkönyvet. Pénzügyi segítséget Amerika továbbra is hajlandó adni Európának, de az Egyesült-Államok kormánya nem fogja megengedni, hogy amerikai bankárok olyan államoknak nyújtsanak hitelt, amelyek még nem rendezték az Amerikával fennálló háborús tartozásaikat.

Revolvert rántott az ellenőrré és megfútott a rovacsolás elől

Ötvenezer dinárt sikkasztott a mosztári vasuti pénztáros

Mosztárból jelentik: **Rovacsolás volt** a napokban a mosztári vasútállomás pénztárnál, miközben **Beltram Rudolf**, a huszonhárom éves pénztáros egyre izgatottabban viselkedett a rovacsolást végző ellenőr előtt. A fiatalember, akit a legbuzgóbb tisztviselőnek ismertek és pénztárnál éppen ezért már hónapok óta nem tartottak rovacsolást, ezalkalommal feltűnően és meglepetésszerűen olyan magatartást tanúsított, mint aki valami nagyobb szabálytalanságot követett el hivatalában.

Mielőtt az ellenőr a könyvek és a kassza átvizsgálásában messzire jutott volna, Beltram egy pillanatban hirtelen **revolvert rántott elő, a pénzszekrény ajtaját becsapta és a kulcsokat zsebre dugva, kalap nélkül kirohant a pénztárhelyiségből.** Az uccán futásnak eredt és mire az ellenőr fellármázta a vasuti személyzetet és a rendőrséget, a pénztárosnak már nyoma veszett. A gyanu, amelyet a fiatalember kifőnös magatartásával keltett, a kassza felnyitása és a pénztárkönyvek tüzetes átvizsgálása után be is igazolódott. Megdöbbenve a rovacsolás, hogy **Beltram Rudolf közel ötvenezer dinárt sikkasztott,** mert május óta rendszeresen lopkodta a vasut pénztárát. Elmenekülése után a sikkasztó vasuti pénztáros rejtélyes módon eltűnt, a rendőrség sem Mosztárban, sem a környéken nem találja.

Családja, nem tudván a történetekről, a vasut feljelentésével egyidejűleg jelentést tett a rendőrségen Beltram eltűnéséről. A rendőrség körözölevelet adott ki a sikkasztó pénztáros ellen, azonban nem tartják kizártnak, hogy **öngyilkosságot követett el.** Beltram Rudolf, mint megállapították, valóban mindig szolid és lelkiismeretes hivatalnok volt, de ez év májusában szerelmi viszonyba keveredett és azóta állandóan sikkasztott a vasútállomás pénztárába befolyó pénzekből.

Noviszd nyert

a Noviszd—Vrsac városközi sakkmérkőzésen

Noviszdról jelentik: Az országos sakkbajnokság keretében vasárnap Noviszd és Vrsac játékosai kerültek egymással szembe Noviszdon. A versenyen, amely Noviszd győzelmével végződött, Kosztics sakkmeister nem szerepelhetett, mert előzetesen nem jelentették be részvételét. A versenyen a következők indultak:

Vrsacról: Jovanovics Kóka, Tóth Boris, Markovics Ernő, Jünker Sándor, Jovanovics Jóca, Weidner Antal és Czeveits Szvetisláv. **Noviszdról:** Csirics Szeván noviszadi bajnok, Kulzsin-szki Nikola, dr. Ilics Raduskó, Vidor László, Bizam László, Gribusin Geriman, Rosenberg Sándor, Csányi János és Nicifor Sándor.

Eredmények: Dr. Ilics nyert Czeveits ellen, Csányi Weidner ellen, Rosenberg Jovanovics ellen és Nicifor Jovanovics Kóka ellen. A Mesterovics—Puskás és a Bizam—Kremer játszmák remivel végződtek. A noviszdiak végeredményben 6:2 arányban győztek a vrsaciak felett. Noviszd jövő vasárnap Szuboticával kerül össze.

A sebesicsi rejtély

A mellbelőtt beogradi fiatalember tagadja, hogy öngyilkossági kísérletet követett el

Gangl Lóránt beogradi fiatalember, Brenkován Dragisa beogradi mérnök mostohafia, aki — mint jelentették — szombaton éjjel Herceg László sebesicsi tanyáján mellbe lötte magát, az orvosok véleménye szerint két hét alatt teljesen felgyógyul. A golyó Gangl egyik bordáját sértette meg és a tüdő egyik szárnyában akadt meg, de nem okozott nagyobb vérzést.

A rendőrség hétfőn újból kihallgatta Gangl, aki megismételte vasárnapi vallomását, hogy gondatlanságból történt a baj. Amikor a kihallgatást végző rendőrbiztos tudomására hozta, hogy az esetről nyomban értesítették Beograd-

ban lakó mostohaapját is, a fiu láthatólag megijedt és azt mondta:

— Az teljesen fölösleges. Ennél többet nem akart mondani. Amikor a rendőri bizottság elment, Gangl utána kiáltott:

— *Ha öngyilkos akartam volna lenni,*

akkor nem szenvednék most is a kórházi ágyon.

A rendőrség a vizsgálatot Brankován Dragisa megérkezéséig beszüntette. Brankován kedden reggel érkezik és kihallgatása valószínűleg teljesen tisztázni fogja a tényállást.

„A legközelebbi háboru kettős öngyilkosság lesz“

A páneurópai eszme kezdeményezőjének előadása a bécsi kongresszuson

Bécsből jelentik: A páneurópai kongresszus vasárnap esti ülésén nagy érdeklődés közepette felszólalt Coudenhove-Kalergi gróf, a páneurópai eszme kezdeményezője és legfőbb propagálója is, aki nagy beszédében többek közt a következőket mondotta:

— Európa ma csatatér, de holnap államszövetség lehet. Páneurópa a mai Európa számára parancsoló szükségesség. Ma az a helyzet, hogy a haditechnika nagyarányu fejlődése miatt egész Európát a megsemmisülés veszedelme fenyegeti.

A legközelebbi háboru kettős öngyilkosság lesz, mert a győző épüv elpusztul, mint a legyőzött.

Ha nem sikerül Páneurópát megteremteni, akkor a legközelebbi háboru megteremti a nyomor Európáját.

Meg kell szüntetni a nacionalista gyűlölködést és a kisebbségek kiszolgáltatottságát, mert ma nincs béke, nincs egyetértés és nincs védelem a kisebbségek részére.

Európában ma csak irredentizmus és fegyverkezés van. Páneurópa létrejöhet a Népszövetség útján és egy európai parlament révén. Így

Páneurópa csak államszövetség lehet, nem pedig szövetséges állam.

De nevezük akár európai egyesült államoknak, akár európai vámegetesületnek, a név mellékes. Aki

nem csatlakozik a páneurópai mozgalomhoz, az bünös lesz abban a katasztrófában, amely Európára vár. Európa csak akkor tudja legyőzni a leselkedő háborut, ha egyesül.

Coudenhove-Kalergi gróf előadását a hallgatóság felállva és lelkes éljenzéssel ünnepelte.

Az előadás után Gratz Gusztáv magyar kiküldött mondott beszédet, amelyben kifejtette, hogy az a cél, amit a páneurópai mozgalom követ, nem torz nemzetköziség és világpolgárság, ami a nemzeti sajátosságokat elmosza, hanem egészséges nemzeti és nemzetközi törekvések magasabb egységbe foglalása. Hangsúlyozta, hogy elsősorban a kis államoknak kell azoknak az eszméknek a szolgálatába állni, amelyek a nemzetközi együttműködés megteremtését célozzák.

Dr. Mittelman német birodalmi képviselő ezután a következő javaslatot terjesztette a kongresszus elé:

Az első páneurópai kongresszus küldjön ki bizottságot a kisebbségi kérdés megvizsgálására és ennek alapján az interparlamentaris unióval és a népszövetségi ligák uniójával egyetértésben dolgozzon ki új javaslatot az európai nemzeti kisebbségek kulturális életének biztosítására.

A kongresszus abból a feltevésekből indult ki, hogy e kérdés kielégítő szabályozása nélkül a páneurópai mozgalomnak a jelenlegi európai

határok mellett a legesekélyebb sikerre sem lehet kilátása.

Hubermann Broniszláv hegedűművész és Wirth dr., volt német birodalmi kancellár felszólalása után a kongresszus vasárnap esti ülése véget ért. Hétfőn a páneurópai kongresszus gazdasági egységének gresszus gazdasági kérdéseket tárgyal, amelyeknek célja az európai államok gazdasági egységének megteremtése.

A kongresszus érdekei közé tartozik, hogy Glyca román delegált »Páneurópa felé« címmel röpiratot adott ki, amelyben *Lengyelország, Magyarország, Románia, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Bulgária és Ausztria föderációját javasolja az Európai Egyesült-Államok alapjául.*

Rotschildot igazolták a francia választók

Vesztegetés miatt megsemmisítették képviselői mandátumát, kerülete azonban újból megválasztotta

Párisból jelentik: A kamara közvetlen a parlamenti szünet megkezdése előtt tudvalevőleg megsemmisítette Maurice Rotschild képviselői mandátumát. Rotschildot 1924 májusában választották meg, ellenfelei azonban megvádolták azzal, hogy mandátumát vesztegetéssel szerezte. A francia politikában egészen szokatlan botrányt idézett elő a kiküldött parlamenti vizsgálóbizottság közel két évig tartó munkája, amelynek során megállapította a bizottság, hogy Rotschild meghamisította a választók akaratát és lélekvásárlást követett el, amikor egyesületek és magántársaságok számára nagy összegeket adományozott.

Rotschild mandátumának megsemmisítése folytán kerületében vasárnap tartották meg az új választást, amely azonban váratlanul újból Maurice Rotschild fölényes győzelmével végződött. Rotschildnak öt ellenjelölttel kellett megküzdenie, azonban a szavazatok túlnyomó többségét ismét megszerezte. Rotschildra 10540 szavazatot jutott, míg a szocialista jelölt 3600, a radikális 3000 szavazatot kapott csak, a többi jelölthe pedig alig jutott néhány szavazat.

Az öreg Helmont titka

Írta: Mádos György

A hajnali szél ujjai motoszkálni kezdtek a Gellért-hegy bokrai között, mikor Holdermann Ulrich tabáni borkereskedő hirtelen kiugrott ágyából és az ablakhoz rohant. A köveztől apró, csoszogó és egyre közeledő lépések zaja hallatszott, néha asztmás köhögés hangfoszlányát, bádogedény csörrenését kapta el a szél. Pillanatra csönd lett, de mire Holdermann tölesért formált tenyeréből füle köré, a papucsok már az ablak alatt csoszogtak.

— Jól sejtettem, a vén gonosz ilyenkor jár ki a pincéjébe — szaladt át agyán a gondolat — de most már kilesem a titkát, kilesem. S pillanatig még dühösen nézte, amint az öreg Helmont Joákim, a konkurrens borkereskedő, fekete törökkaftánjában a fal mellett előretopog.

Holdermannt esztendők óta tépte a gondolat, hogy Helmont Joákimnak valami nagy titka lehet, vagy pedig gonosz praktikával vezeti üzletét, mert két pozsonyi garassal mindig olcsóbban adja a bort, mint ő s mégis erkélyes házat tudott építeni a rondella előtt s két vizimalmot vásárolt a lágymányosi parton. A napokban is majdnem szétvette az indulat, mikor hírül hozták neki, hogy Helmont nyolc garasért adja pintjét a kroáciai vörös ürmösnek, holott azt együtt vásárolták ugyananyiert.

*

Lent a Dunán a dereglyések, utrakészülődve, már a láncokat oldozgatták, mikor Holdermann Ulrich a Madárdomb déli oldalába vájt ablaküreg alá lehasalt, honnan beláthatott a Helmont pincéjébe.

Körülötte csend volt, a falevelek is mozdulatlanul fűrödtek a reggeli fény-

ben. Lent a pincében dróthorogra akasztott olajmécs homályában imbolygott Helmont Joákim. Meg-megállott a fal hosszában egymasmellé állított hordók előtt, lehajolt s fakalapácsával az oldaldongákat megkongatta s ha úgy érezte, hogy leapadt a bor, kiverte a penészvirágos fadugót és színiültig töltötte a hordót cinkvedréből.

Holdermann feszülten figyelte minden mozdulatát s még a szemgolyói is kigömbölyödtek pillái alól, mikor Helmont a pinceablak alá érkezett... Nagyot kondított egy akós hordón, fejét megcsóválta, ami azt jelenthette, hogy ez már legalább a felére apadt, de nem gondolkozott, gyorsan kiverte tetejéből a dugót, a bádogtölesért beleillesztette és fölé emelte a cinkvedret.

Holdermann szeme szörnyűkődve meredt szét és szájtátó csodálkozással bámult le a pincébe.

— Hát... én erre sohasem gondoltam... nem... nem gondoltam... a vén akasztófavirág vizet e-est a borba... vizet a jó italba, a drága kincsbe vizet.

Majd azt is látta, hogy kosarából halenyvet, fodormentát és ürömfüvet gyömöszöl a hordóba, hogy a vízzel legyilkolt italba visszavarázsolja a zamatot.

Lejebb huzódott az ablak mellől, me nekülni akart a bűnnek e förtelmes közelebségéből, de az összorlodó gondolatok között fellobbant a bosszu...

A gyilkost is tulajdon lelke öli meg, hát hadd ölje meg őt is — gondolta. Óvatosan az ablaküreg szögletéhez huzódott, rálapult a földre s komor, félelmes, mélyhangon megszólalt:

— Látlak Helmont Joákim... látom orcád, melyen ördög képe vigyorog, látom kezéd, mely vízzel hóhérolja a bort, látom a lelked, mely nem különb a pecérénél. Tudd meg, Helmont Joákim, hogy haláloedig ötvenet veret rád nyílt piacon naponként a császár, vagyonodot elkoboztatja és a budai vár tömlő-

cébe löket, ha zsoldosai rálátanak szörnyű vétkedre... Pedig rálátanak... még ma...

Mikor az utolsó szót kiejtette, fállással már a domboldalból kiálló sziklaköven állott, majd leugrott az ösvényre és elrohant a rácvárosi torony irányába.

... Helmont kezéből kihullott a veder s kaftánján végigloccsant a víz. Mellében pillanatra megállott, majd vadul hullámozott a sziv.

— Jó A-tyám, Te-rem-töm — vacogott benne a rémület s amint ámulva és reszketve szétpillantott, nem látott senkit, semmit, csak a falon titokzatosan csillogó salétromot s a szögletek homályába iramodó pókokat.

— Rámláttak... a praktikámra... most, rámszakad minden és jön... jön a szörnyű szegény — lihegte és szemében lobogni kezdett a félelem.

... Szaladt a Dunának.

*

Fent, a várkastély között, még fel sem állították sátrukat a rác és görög kalmárok, mikor Holdermann Ulrich már a boldog konkurrens fájdalmas hangján észleletéről megtette jelentését a budai helytartótanács ítélőmesterének. De, hogy szive örömet még szívárványosabbra fűrössze, sebtiben hírül adta szörnyű felfedezését mindazoknak, akik eddig a Helmont Joákim borára esküdtek és elkerültek az ő bormérését. Ezért történt aztán, hogy mikor a városbíró-ság dárdás porkolábjai a Madárdomb felé igyekeztek, már mögöttük loholt dohányszínű kúrtokalapjában Kajetán Béni is, a vártemplom rezesarcu, potrohos orgonistája, mellette az ágyus-uti részeges kovács bicegett, oldalt a mindentudó Borbolyáné szipozott, akit javasasszonyként tiszteltek ifjak és öregek, ott kullogott utánuk a vén Nikolics Tátyó, a város alkimista. Ők, akik minden iránt érdeklődtek e földi élet vonatkozásaiban, de különösen az ital iránt, tanui akartak lenni annak is, hogy

tényleg akadt-e budai polgár, aki megbecstelenítette a legfőbb földi jót: az italt s ezzel önmagát.

... Mikor a pince elé érkeztek, a két tagbaszakadt porkoláb vállát nekifeszítette a bezárt ajtónak, amely beszakadt s széthulló robajjal zuhant le a grádicsra. Berohantak a pincebolt alá és a hordók sora közt Helmont Joákimot keresve, tapogatóztak előre, néha megálltak s a sötét szögleteket átkutatták, de az egymásrahányt korhadt dongákat is szédobálták, hogy nem lapul-e alattuk a megrettent bűnös.

Az ablaküreg alatt egymásra csodálkozva állottak meg. Ott már csak a vízzel féligelt taposókadat találták, amely mellett oldalára dőlve hevert a cinkveder.

— Elinalt a vén lator — pihegte az orgonista és fujva, szuszogva törölte zekéje ujjával homlokáról a verejtéket. Az alkimista sebtiben aláfékküdt egy hordó csapjának és nyelés nélkül eresztette torkába az italt.

— Ezt is megkeresztelte az a gomba-fejű ördög, érzem az izén — recsegte levegő után kapkodva. Az orgonista színültig eresztette a cinkvedret és vadul, mohón, szomjasan emelte szájához. Ivott egyfolytában, szakadatlanul s mikor végre megpihent, dörgő hangon kiáltotta a pincebolt csöndjébe.

— Lélek és sziv gyilkosa az, aki vízzel öli az italt, mert a lélek és sziv derűjét oltja ki vele!

Az ágyus-uti kovács helyeselve bólogott.

*

Nyolc nap mulva, mivel Helmont Joákim háromszori dobszóra sem került elő, a Budai Bormérő-céh házának ajtaja fölé, elrettentő példának, szétfeszített szárnyakkal kiszégezték a denévert. Alá a céh betűvető tanácstagjai ezt a rigmust faragták:

Helmont Joákim lelke vagy az, Igy jár, ki hasznat bün árán szerez.

PÁRISI POSTA

Az egész világ egy falu!

Fenti elkeseredett kiszólást mintha már hallottam volna valahol. De ettől eltekintve most spontán belőlem szakadt föl, gondolom méltányos felháborodásomban.

Az ember társaslény. Hogy felesperedtem, nekem is számos ösmeretségem keletkezett. Először az óvónővel kellett naponta foglalkoznom, majd az ábécével erőltettek össze, később egy egész csoport középiskolai tanárral és így most, mire huszonkét esztendő lettem, elmondhatom, hogy kiterjedt összeköttetésekkel rendelkezem. Na jó, kijöttem Párisba, ahol a kutya se ösmer. Ez valami elmondhatatlan jó érzés, mintha sósborszettel kengetnék az ember hátát. Itt dolgozom, tanulok és gyarapodok, már amennyire a francia kormány takarékosági biztosa megengedi, hogy jólakjak az étteremben. A múlt héten aztán, amint éppen ballagtam a Szajna partján, autók és emberek sűrű erdejében, nagy biztonságban, egyszercsak a hátamba csap egy kéz, nyomában egy még undorítóbb hanggal:

— *A, bonzsor kedves Tamás ur!*

A szuboticiai szomszédom volt, aki annak idején a mellettem levő házban lakott. Ezzel az emberrel otthon évekig nem találkoztam, utoljára 1922 decemberében láttam, akkor is madártávlatból, amint egy repülőgépről leinteztetett. Nem zuhant le... Ezt onnan tudom ilyen holtbiztosan, mert most itt vigyorgok rám, zöld bögölyszemeit epedőn rajtam nyugtatva.

— *Hogy vagyunk mösszi?* — bokszolt hasba kedélyesen és hogy még hol mindenhol tapogatott össze a viszontlítás ürügye alatt, azt nem is írom le, mivel én egy jobbérzésű teremtés vagyok.

— *Ó, Páris, Bakonyerdő, világ fővárosa!* — gondoltam — itt csak nem lesz nehéz eltűnni ez elől a vadállat elől és nyájas arccal beleegyeztem, hogy majd este találkozunk a *Casino des Parisban*.

— *Grand murit rendezek az ön tiszteltére!* — biztatott a bucsuzásnál és én futólépésben fordultam be a Place St. Michelle.

Eltelt kép nap és már meg is feledkeztem az egész incidensről. Épp a színház pénztáránál vártam, hogy sorra kerüljek, amikor hirtelen belémkarolt egy kar:

— *A, hol volt, maga kis huncut?* — vigyorgott rám szemrehányóan szuboticiai ösmerősöm és már jegyet is váltott mellém az Operába.

Fogalmam sincs, hogy mit adhattak. Ez a szörnyeteg folyton utána énekelt, utána fütyült, utána bögött a zenekarnak, hogy a végén már azt se tudtam az énekest kíséri-e a zenekar, vagy a barátomat az énekes? Tény, hogy a nézőtérn dühösen piszogni kezdtek.

— *Ki innen a nevetlen idegenekkel!* — ordította magából kikelve egy hóhérszakállú ur, mire szuboticiai ösmerősöm is üvöltöni kezdett, hogy micsoda disznóság megzavarni ezt a gyönyörű előadást!

— *Csak egy jött-ment idegen lehet ilyen tapintatlan!* — mondta hiányos francia tudásával és merőn rám nézett, úgyhogy a nézőtér dűhe ellenem fordult, pedig nem is tudok fütyülni.

Az incidens után, kifelétjevet mindenáron haza akart kísérni és amikor nagy erőfeszítéssel sikerült erről a szerencsétlen ötletről lebeszélmem, a hotelom címét kérte. Habozás nélkül bementem a *Hotel Clariget*, ott kereshet.

Másnap este a *Rotond* előtt fogyasztottam a csokoládémat. Egyszer csak megszólal az asztalom előtt a jól ösmeret átkozott hang:

— *Bocsásson meg kedvesem, de anynyi dolgom volt, hogy nem értem rá felkeresni. No nem baj, majd most kipótoljuk!* — tette hozzá ragyogó arccal és már le is ült mellém.

Az asztalom csak egy kis kanál volt. Azzal nem lehet embert ölni. Csalam le a Szajna partjára és éjjel, amikor kevesen járnak a hidon...? Nem, ez nagyon kockázatos, itt mindig égnek a gázlámpák és állandó rendőrjáratok cirkálnak az uccán...
— *Egy évig maradtam Párisban!* —

mesélte boldogan — ide helyezett át a cégem.

Azt a lelkiállapotot, ami erőt vett rajtam, csak egy börszpekuláns érezheti meg, aki átélte a frankkontremin borzalmait.

— *Hallja, akár össze is költözhetnénk!*

— indítványozta leereszkedően — *ugy olesőbban jövünk ki!*

Ez volt a kegyelemfőfés. Itt már csak radikális intézkedés segíthet. Párisban maradni? Lépten-nyomon beléje botlok! Csak Szuboticián leszek ismét biztonságban!

Tamás István

Az angol kormány harcot indít a szakszervezetek ellen

A konzervatív párt lehetetlenné akarja tenni a szakszervezetek működését és a sztrájkokat — A munkásság két hatalmas szakszervezet alapításával akar válaszalni a kormány rendszabályaira

Londonból jelentik: Csütörtökön ül össze a konzervatív párt országos pártgyűlése *Baldwin* miniszterelnök elnöklésével. A pártülés elé a kormány indítványt fog betérjeszteni a munkásszervezetek jogainak korlátozására és a szakszervezetek teljes átalakítására vonatkozólag. Az indítvány a következő rendszabályokat tartalmazza:

A szakszervezetek tartoznak kártérítést fizetni, ha tagjaikat határozattal kényszerítik arra, hogy érvényben levő bérszerződést felmondás nélkül szegjenek meg.

Meg kell szüntetni azt a törvényes intézkedést, hogy

a szakszervezetek a tagsági díjakon kívül valamely politikai párt pénzalapja javára is szed-

hetnek pótlékot,

illetőleg, hogy a tagsági díjak egy hányadát pártcélokra használják.

A szakszervezet titkos szavazással köteles tagjait a sztrájkra nézve leszavaztatni és teljesen független egyéneknek kell a szavazást ellenőrizni.

Az angol szakszervezetek óriási ellenállásra készülnek a kormány jogfosztó rendeletével szemben. A szakszervezetek között már tárgyalások indultak meg, hogy

az egyes hivatási ágak szakszervezeit megszüntessék és ezek helyett két óriási szakszervezetet létesítsenek, egyet a munkások, egyet pedig az alkalmazottak részére,

hogy ezzel védekezzenek a kormány tervbevett rendszabályai ellen.

Lemondott a magyar belügyminiszter

Bethlen rekonstruálja kormányát

Budapestről jelentik: Rakovszky Iván belügyminiszter betegségére való hivatkozással hétfőn

levélben felajánlotta lemondását Bethlen miniszterelnöknek.

Felhívatalos közlés szerint még nem történt lényeges döntés arra nézve, hogy Bethlen elfogadja-e a lemondást, de politikai körökben senki sem tartja kétségesnek, hogy

Bethlen miniszterelnök elfogadja Rakovszky lemondását.

Rakovszynak a kormányból való távozás, mint ismeretes, már a frankhamisítási ügy kipattanása óta esedékes, mert a frankügyben a kormány tagjai közül Rakovszky volt a legsúlyosabban kompromittálva. A belügyminiszter távozás, azonban akkor nem következett be és most Rakovszky ürügyül használja fel régebben húzódo betegségét, hogy végre levonja az elkerülhetetlen konzekvenciákat.

Az egységes-pártban már Rakovszky utódjáról is tudnak és valószínűnek

tartják, hogy

Vass József népjóléti miniszterrel fogják a belügyminiszteri tárcát betölteni.

Rajta kívül még Scitovszky Bélát, a nemzetgyűlési elnökét és Almácssy Lászlót az egységes-párt elnökét emlegetik, mint belügyminiszter-jelölteket. Politikai körökben egyébként biztosra veszik, hogy

a belügyminiszter személyében beáll változással egyidejűleg Bethlen keresztülviszi a kormány rég esedékes rekonstrukcióját,

amely ugyanazok a frankügy kipattanása óta húzódik. A rekonstrukció folyamán Walkó Lajos valószínűleg megváltik a kereskedelmi tárcától és csak a külügyi tárcát tartja meg és szó van arról is, hogy Pesthy igazságügyminiszter is távozik a kormányból.

A kormányrekonstrukció azonban csak a nemzetgyűlés összeülése után fog megtörténi, amire valószínűleg október hó 14-én, vagy 15-én kerül sor.

Pasics nyilatkozott a szarajevói merényletről

„Ha Ferenc Ferdinándot nem ölték volna meg Szarajevóban, megölték volna Csehországban vagy Magyarországon“

A jugoszláv újságírók egy csoportja a cetinjei újságíró-kongresszusról visszatérőben ellátogatott Cavtatba, ahol *Pasics* Nikola tea-uzsonnán látta őket vendégül vejenek, *Racsicsnak* villájában. Szigorú kötelezettséget vállaltak az újságírók, hogy egész ottartózkodásuk ideje alatt politikai kérdéseket nem hoznak szóba, amint azonban a hangulat felmelegedett, a beszélgetés fesztelebbé vált, egyreinkább átcsaptak a politika területére és a végén

Pasics Nikola a szenáció erejével ható kijelentéseket tett a szarajevói merénylet és a háborus felelősség sokat vitatott kérdéséről.

Erről a témáról már évek óta zajos sajtókampány folyik az országban és a külföldön, amelynek során számtalanszor kapcsolatba hozták *Pasics* nevét a merénylet előzményeivel.

Az ősz államférfi most szólalt meg először ebben az ügyben

és így nyilatkozata annál nagyobb je-

lentőségű.

Miután a jelenlévő újságírók *Pasics* egészségi állapotának örvendetes javulását állapították meg, megdicsérték a vidék szépségeit, érdeklődtek az iránt, hogy *Pasics* mikor fog hozzá memoárjainak megírásához, *Zukov* Tvrdoreka Evgenije, a londoni Morning Post tudósítója és a beogradi Rossia orosz szerkesztője elmondotta, hogy egy könyvön dolgozik, amelyben a szarajevói merényletet tárgyalja. Hozzátette, hogy *Pasics* nyilatkozata döntő fontosságú volna, mert

egyes verziók szerint Pacics Nikola előre tudott volna a merényletről.

— *Az nem úgy van, azt nem lehet mondani* — szól erre *Pasics*.

— Akkor védekezni kell ez ellen, elnök ur. A németek azt állítják, hogy ez a gyilkosság volt a világháború oka — *mondotta az újságíró.*

— *Nem* — válaszolta *Pasics* — *nem kell azt úgy venni, mondjanak a néme-*

tek, amit csak akarnak. A szarajevói merényletet nem mint magában álló dolgot kell venni, meg kell nézni Ausztriának nemzetével való egész történetét a háborút megelőző utolsó ötven év alatt. Ezen sokat lehetne tanulni. Ezt figyelembe kell venni. És ha mindezt átvizsgálták, csak akkor lehet megvilágítani a szarajevói merényletet. Mint-hogy Ön könyvet ír erről, ezt kell mondania:

Ha *Ferenc Ferdinándot* nem ölték volna meg Szarajevóban, megölték volna Csehországban, vagy Magyarországon... igen Magyarországon.

Pasics láthatólag szívesen ragadta meg az alkalmat, hogy ezekről a dolgokról beszéljen és felesége intő közbeszólása ellenére, részletesebben kezdte kifejteni véleményét:

— *Azokban a fiatalemberekben anynyi patriotizmus volt, hogy senki sem lett volna képes megakadályozni őket. Senki, Ausztriában tudják ezt. Minden más pedig valótlan, rágalom, esztelenség.*

— *Vannak olyan állítások — vetette közbe az újságíró — hogy Jovánovics Jován akkori bécsi követ a merénylet előtt Beogradban járt, bizonyos vasutügyi instrukciókat kapott és hogy akkor elnök ur figyelmeztette a követet Ferenc Ferdinánd szarajevói utazásának veszélyes voltára, sőt a szerb nép elégedettségére a hadgyakorlat és Ferdinánd utja miatt.*

Pasics fejét csóválva jegyzi meg:

— *A szarajevói merénylet a Boszniában tappangó elégedettség műve volt. Azokban a fiatalemberekben anynyi nemzeti érzés volt, hogy*

senkinek a segítségére sem volt szükségük és nem is akadályozhatta őket meg senki. A mi rendőrségünk akkor jónak bizonyult, azt pedig, hogy hogyan viselkedett az osztrák-magyar rendőrség, nekik maguk között kell kimagyarázni.

Amig Pacics a nála egészen szokatlan bőbeszédűséggel nyilatkozott a szarajevói merényletről, elfelejtette meginni a teáját. Azután kezét nyújtott az újságíróknak és szívélyesen elbucszott.

Nem tilos már

a magyarországi egyetemek látogatása

Az államvédelmi osztályhoz kell folyamodni engedélyért

A külügyminisztérium államvédelmi osztálya egy hónappal ezelőtt rendeletet adott ki, amellyel megtiltotta, hogy jugoszláviai, de főleg vajdasági tanulók beiratkozzanak a magyar egyetemekre. A rendeletet a minisztérium azzal indokolta, hogy a magyarországi egyetemi ifjúság legutóbbi kongresszusán éles kifakadások hangzóttak el a kisantant államai ellen. A rendelet szerint azok sem kaphatnak rendőrségi vizumot, akik tanulmányaik Magyarországon való folytatására az elmúlt években engedélyt szereztek a belügyminisztériumtól.

A rendelet kinosan érintette azokat az egyetemi hallgatókat, akik már több évet töltöttek magyarországi egyetemen. A diákok és szüleik ezért széleskörű mozgalmat indítottak a rendelet visszavonása érdekében, de eredménytelenül. Később több tekintélyes vajdasági radikális képviselő is közbenjárt a belügyminisztériumnál, ahol ígéretet kaptak, hogy enyhíteni fogják a rendeletet. Egyelőre újabb rendeletet nem adtak ki erre vonatkozólag, de az utóbbi napokban Szuboticiáról több egyetemi hallgató megkapta már a Magyarországra való kiutazási engedélyt.

Illetékes helyen nyert értesüléseink szerint a tanulási engedély iránt közvetlenül a belügyminisztérium államvédelmi osztályához kell kellőleg felszerelt kérvényt benyújtani. A kérvényhez csatolni kell a lecke-könyvet, amit az engedéllyel együtt visszaadnak a kérvényezőknak az illetékes hatóságok.

Csütörtökön temetik Gózon Istvánt

az elhunyt szentai plébánost

Előkészületek a megüresedett plébánia betöltésére

Gózon István szentai prépost-plébános elhunyt nemcsak Szentán, hanem az egész Vajdaságban nagy részvétet keltett. Mint Szentáról jelentik, a temetésre az előkészületeket már megtették. A szentai egyházközség papi testülete hétfőn megtartott értekezletén úgy határozott, hogy az elhunyt lelkipásztort csütörtökön délelőtt temetik el. A temetési szertartást Marton Mátyás szarankiszaj apátplébános fogja végezni, nagy pap segédlettel. Az elhunytat a felsővárosi temetőben helyezik örök nyugalomra.

Szenta város lakossága tömegesen zárandokol Gózon István ravatalához, amelyet elhalmoztak virágokkal. Az elhunytban Szentá egyik legtevékenyebb, legáldozatkészebb emberét veszítette el. A jelenlegi belvárosi plébániát ő építette fel, saját költségén. Az új belvárosi templom felépítése is az ő érdeme.

A szuboticiai adminisztratura már megtette a szükséges intézkedéseket a megüresedett plébánia betöltésére. A plébánosi állás végleges betöltéséig adminisztrátorként a szentai belvárosi plébánia vezetésére.

Futballmérkőzésből — uccai tüntetés

A sabáci Macsva kísérői botrányt rendeztek Noviszadon

Noviszadról jelentik: A sabáci Macsva és a noviszadi OSKV, a tavalyi bajnokcsapat közt vasárnap bajnoki mérkőzés volt, mely a sabáci csapat 3:0 arányú győzelmével végződött.

A sabáciak részben vonaton, részben autón jöttek Noviszadra és már vasárnap délelőtt az egyik rendőrszem fel tartóztatta az autójukat, mert azon nem volt szám. A futballistákat előállították és megbírságot, az autót azonban visszaadták nekik, mert megígérték, hogy a kocsi Noviszadon nem fogják használni. A mérkőzés előtt a sabáciak ismét autójukon robogtak végig az uccán és ezért a rendőrség a kocsi hazautazásukig visszatartotta.

A mérkőzésen a sabáci kísérők hangos és provokáló viselkedésükkel tüntek fel és csak a rendező egyesület higgadságán múlt, hogy nem került tettelegességre a sor.

A mérkőzés befejeztével a sabáci kísérők 30-40-en lehettek, zárt sorokban vonultak be a pályáról a városba. Folyton szidalmazták és gúnyolták vasárnapi ellenfelüket, az OSKV-t és a noviszadi csapatot ért vereség jeléül lécekből rögtönzött keresztet hordtak, amelyre az OSKV nevét írták fel.

A sabáciak szokatlan menetének nagy nézőközönsége akadt, míg a rendőrség szét nem kergette az uccai tüntetőket, a kik közül utóbb 12-15-en egy kis autóra szálltak és hangos ordítások közepette vad sebességgel száguldtak végig az uccán. A rendőrszemek ismétellen megkísérelték a lármás csoportot megállításra bírni, de az autóban ülő utasok parancsára a soffőr nem állt meg, hanem utasaival továbbszáguldott. Néhány rendőr végül is egy másik autóval üldözöbe vette a rohanó kocsi, amelynek utasait elfogták és a rendőrségre vitték, ahol Radosevics György rendőrkapitány hallgatta ki őket. A sabáciak közül Popovics Ilija beogradi jogász, Prbisevics Szvetozár magántitkára kijelentette, hogy csak ő lármozott és csak az ő utasítására száguldott az autó és ő tiltotta meg, hogy a kocsi megálljon. A rendőrség erre Popovics Iliját száz dinár pénzbírságra ítélte és valamennyiüket elbocsátotta. A rendőrség ezenkívül kétszáz dinár bírságra ítélte Velykovics Andrija noviszadi autótaxi-soffőrt, mert nem akart a megállást parancsoló rendőrnek engedelmessé válni.

Visszatetszést keltett Párisban Stresemann beszéde a háborus bűnösségről

A francia kormány hivatalos nyilatkozatban válaszol a német külügyminiszternek

Párisból jelentik: Stresemann kölni beszédét a francia sajtó általában nem fogadta kedvezőtlenül, a beszédnek az a része azonban, amely a háborus vétkekről szól, éles visszautasításra talált. E kérdés újabb megpendítése olyan rossz vért szült a francia közvéleményben, hogy a Quai d'Orsay szükségesnek látta hivatalos nyilatkozatot kiadni, amely többek közt a következőképpen hangzik:

— Stresemann német birodalmi külügyminiszter nem állhatta meg, hogy vissza ne térjen a háborus vétkekre kérdésének taglalására, noha Poincaré utolsó nyilatkozatai, amelyeket St. Germainben és Bar-le-Duchben mondott, pontosan különböztették a császárkormányésané-

met nép között. Stresemann jónak látta perbeszárlni Poincaré lejtegetéseivel. A francia kormány köreiben hangsúlyozzák, hogy Poincaré nyilatkozatait a minisztertanács, formája és tartalma tekintetében helyeselte és azokat a francia kormány megmáshatatlannak véleményét fejezik ki.

Figyelemre méltó, hogy a hivatalos közleményt az egész sajtó egyszerűen leközi és egyébként nem tér ki a háborus vétkekre kérdésére. Csapán az *Ére Nouvelle* írja: — Óvakodjunk attól, hogy canosajárásnak tekintsük az utat Páris és Berlin közt, amelyet mindig a másik félnek kellene megtenni. Vessünk fátylat a multra és ne fessegessük azokat a kérdéseket, amelyek csak zavart kelhetnek.

A Zsivot—Szlávia-per tárgyalásának második hete

A Bácsmegeyi Napló tudósítása alapján jelentkezett egy fontos tanu — Kedden ér véget a bizonyítási eljárás s az ügyész megtartja vádbeszédét

A Zsivot Szlavia-pör tárgyalása, amely minél tovább tart, annál nagyobb érdeklődést ébreszt, áthúzódott a második hétre. Szeptember 27-én, hétfőn kezdődött a monstrepör főtárgyalása és október 4-én, a pör tárgyalásának hetedik napján, olyan zsufolt volt a városháza nagy közgyűlési terme és karzata, mint az előző tárgyalási napok egyikén sem. Az érdeklődők között igen nagy számmal vannak hölgyek, akik rendületlen kitartással és szinte lázas figyelemmel kísérik a tárgyalás minden mozzanatát. A szünetek alatt aztán a hatalmas előcsarnokba tódul a közönség és valóságos korszó fejlődik ki, amelynek egyedüli témája a tárgyalás: melyik tanu vallott terhelően, melyik volt mentő tanu, mikor lesz ítélet, ki lesz elítélve, ki lesz felmentve.

A hétfői tárgyalási napon még mindig nem ért véget a tanuk és sértettek kihallgatása, úgyhogy a bizonyítási eljárás befejezésére csak keddre lehet számítani és valószínű, hogy kedden kerül sor a vádbeszéd előterjesztésére. A védőbeszédnek szerdára maradnak. Hogy mikor lesz ítélet, azt még nem lehet pontosan tudni.

A hétfői tárgyalás megnyitására már a *Bácsmegeyi Napló* hétfői déli száma közölt tudósítást. A hétfői tárgyalási nap későbbi eseményeiről ezeket jelentjük:

A Bácsmegeyi Napló tudósítása alapján jelentkezett egy fontos tanu Noviszadról

Pavlovics István elnök Friedländer István tanut szólítja a bírói emelvény elé.

Friedländer István tanu volt az, aki a szombati tárgyaláson tett tanuvallomásában előadta, hogy Rukovina Oszkár báró, elsőrendű vádlott, letartóztatása előtt hamis okmányokat és pedig hamis orvosi bizonyítványokat és halotti leveleket adott át bátyjának, Friedländer Sándornak a Nacionál kávéházban az ő jelenlétében. Azért adta át ezeket az okmányokat — mondotta a tanu — mert Rukovina nem akarta, hogy a bíróság ezeket nála megtalálja. A tanuvallomás alapján Pavlovics István elnök intézkedett Friedländer Sándor Bécskekről való elővezetése iránt és elrendelte, hogy Friedländer István tanu hozza el a szóbanforgó és Szuboticián levő okmányokat.

A teremszolga jelentette, hogy Friedländer sehol sem találják, mire az elnök Milinoy Jován, a teremben szolgálót teljesítő rendőrbiztosnak utasítást adott, hogy Friedländer Istvánt kutasák föl és hozzák elő.

Ezután Pavlovics István elnök beje-

lenti, hogy hétfőn reggel Noviszadról expresszlevelet kapott a jelenleg ott tartózkodó Friedländer Sándortól, amelyben a tanu a következőket jelenti a törvénytörés elnökének:

Tekintetes Törvénytörés!

A Bácsmegeyi Napló vasárnapi számából értesültem, hogy öcsém, István engem is bekevert a Zsivot—Szlávia-afférba.

Elnök ur!

Esküszöm Istenemre és mindenre, ami nékem szent ezen a világon, hogy soha semmitéle összeköttetésben az egyesület tagjaival, illetve vezetőivel soha nem voltam. Az említett Rukovina nevű urat sose láttam, nem is ismerem. Amit öcsém, mint tanu mondott, hazugság, melyet vagy ő talált ki, vagy valaki rábeszélte és megfizette, hogy hamisan tanuskodjék Rukovina ellen. Engem is ilymódon kevert bele ebbe az ügybe.

Sohase láttam és sohasé rejtettem el semmitéle okmányt és ha öcsém mégis felmutatna ilyeneket, kérem Elnök urat, tudj meg tőle, hogy kitől kapta, honnan szerezte azokat, mert én a Nacionál kávéházban még nem jártam és Rukovinnal sose beszéltem. Igaz, hogy 1925 szeptember 16-án, elutazásom előtt átadtam öcsémnek egy csomagot, amelyben ruhaneműk, magánlevelezésem és följegyzéseim voltak. Ugyanazon napon elutaztam Vinkovci felé, mint kereskedelmi utazó és sem azóta, azelőtt is csak egy évvel ezelőtt voltam Szuboticián. Sőt mi több, öcsém, István ez év májusáig Pancsevón volt, azután egy ideig Noviszadon dolgozott, úgyhogy legfölebb 4-5 hete lehet Szuboticián, tehát semmiesetre sem volt ott, mikor ez az eset történt.

Amint a Bácsmegeyi Naplóban olvastam nevémet, azonnal Szuboticiára akartam utazni, hogy élőszóval tegyek tanuságot, de nincs annyi pénzem se, hogy az utiköltséget kifizessem.

A levél felolvasása a szenzáció erejével hatott és rendkívül mély hatást keltett. A bíróság az írásbeli tanuvallomás után eltekint a távollevő Friedländer Sándor elővezetésétől, ellenben Friedländer Istvánt okvetlenül elő fogják vezetni.

I lentkezik

„barna fiatalember“

A szombati tárgyalás során szóba került, hogy a Szlaviánál beirt és elhalt nyolcvannégy éves özvegy Tariné esetében kifizetett 25.000 dinárt Dörfler egy általa nem ismert fiatalemberrel osztotta

meg. Hétfőn a bíróság kihallgatta Neuhaus Sándor soffőrt, aki elmondotta, hogy egy ideig Rukovina Oszkár bárónak volt a soffőrije és a Mir vendéglőben egy alkalommal megismerkedett Dörfler Andor és Erdődi István vádlottakkal is. Ez alkalommal megkérdezte Dörfliert, hogy beirathatna-e ő egy tagot a Szlaviába. Dörfler azt felelte, igen — csak hozza el. Erre történt azután özvegy Tariné beiratása.

Az elnök: Volt orvosi bizonyítványa? A tanu: Igen, volt. Dr. Pollák Lajos orvostól hoztam, huszindináros okmánybélyeg is volt rajta.

Az elnök: Hogy adhatott Pollák orvosi bizonyítványt egy nyolcvannégy éves beteg özvegyasszonyról.

A tanu: Nem tudom. Három napon belül megkaptam az igazolványt.

Az elnök: Fizetett érte valamit az orvosnak?

A tanu: Nem fizettem semmit.

Az elnök: Mikor, melyik napon iratta be és mikor halt meg az asszony?

A tanu: Szeptember 1-én írta be Dörfler és október 14-ikén meghalt és három-négy nap mulva kaptam 15.000 dinárt, tizezret Dörfler magának tartott meg.

Dimitrievics Drágó dr. védő: Mondta ön Dörflernek, hogy az asszony beteg?

A tanu: Nem, ezt nem említettem a beiratásnál.

A tanut megeskették.

A bíróság elállt a további tanukihallgatásoktól

Ezenkívül a bíróság közel harminc tanut hallgatott ki, akik lényegtelen vallomást tettek.

Pavlovics István elnök kihirdeti a bíróság határozatát, mely szerint a törvénytörés a további sértettek és tanuk kihallgatásától eltekint, mivel az eddigi tanuvallomások alapján a tényállást tisztázottnak tekinti és elegendőnek találja arra, hogy annak alapján döntését meghozhassa.

Csulinovics Ferdó dr. államügyész, a közbád képviselője előterjesztést tesz néhány tanu kihallgatására. A védelem részéről Dimitrijevics Drágó dr., Petrovics Márkó dr., Bárdos Izsó dr. és Doljanin Stepan dr. védők ugyancsak kériek még néhány tanu kihallgatását.

A bíróság részben helyt adott az ügyész, mint a védők előterjesztéseinek és több tanut hallgatott ki, majd az elnök berekesztette a tárgyalást és annak folytatását kedd reggelre tűzte ki.

A jugoszláv és magyar írók együttműködése

A magyar Pen-klub megbízottjának beogradi tárgyalásai

Beogradból jelentik: Vasárnap Beogradban tartózkodott Germanus Gyula, aki a magyar Pen-klub megbízásából figyelemreméltó tárgyalásokat folytatott a jugoszláv Pen-klub tagjaival. Germanus Konstantinápolyból érkezett Beogradba, ahol a jugoszláv írók rendkívül szíves fogadtatásban részesítették.

A tanácskozáson elsősorban arról volt szó, hogy a nemzetközi író-szervezet, a Pen-klub magyarországi és jugoszláviai alosztályai miképen fejthetnének ki szorosabb együttműködést. Elsősorban azokat a módozatokat vitatták meg, hogy miképen lehetne a jugoszláv írók irásait Magyarországon, a magyar írók műveit pedig Jugoszláviában az olvasókkal megismertetni.

Ugy a magyar Pen-klub megbízottja, mint a jugoszláv Pen-klub vezetői ígéretet tettek arra, hogy kölcsönösen lehetővé fogják tenni, hogy a jugoszláv, illetve a magyar írók munkái a Pen-klub mindkét országbeli kiadványaiban teret kapjanak és általában az eddig-nél szorosabb együttműködést határozták el.

BI-OXYNE 3 NAPIG FEHÉR FOBAK TOGPOR, HENŐS SZAPPAN

SUTORSZŰ SOLETTÉT lezucsóbban szer zheti be 110 Nagy Varjos Rokus sztalosmesternél, Subotica, VI. Vukovičeva 13

HIREK

Assisi Szent Ferenc

Október 4-én van hétszázadik éve annak, hogy egy aszkéta életű, testileg már alig élő szerzetes az Assisi melletti Portiuncula kápolnában negyvennégy éves korában meghalt. Assisi Szent Ferencnek nevezi őt az utókor, de már életében is szentnek tartották és pedig szülővárosában, Assisiben. Rá nem vonatkozott, hogy senki sem próféta a saját hazájában. Ott, ahol mint elég vagyonos kereskedő fia született és nevelkedett, tartották őt legelőször próféta-nak és halálakor és halála után is szentnek ítéltek éppen azok, akik legkövetlenebbül ismerték. Az egyház hivatalosan is szentté avatni őt, akinek kristálytisza és lemondó élete az aszkézis mintaképe.

Szent Ferenc, ahogyan Bernardone assisi kereskedő gyermekét nevezték, voltaképpen nem is élt mindennapi értelemben vett földi életet. Korán eldobott magától minden földi jót és úgy élt, mint a galambok, melyeknek a könnyűrelemberek morzsákat szánnak. Nem volt nagyobb igénye és a világon mindenről lemondott. De lemondott elsősorban a gyűlöletről, a haragról, amit mások iránt érezhet az ember s lemondott a rangról, mellyel kínálták. Amikor toscánai falujából, amely ma egyike a legérdekesebb középkori olasz városoknak — Róma felé vette útját, a pápa maga várta a páratlanul népszerű aszkétát s ő visszafordult, mert utközben gyermekekkel találkozott, akikkel szeretettel eljárt. Ezért nevezték őt »joculator domini«-nek, »Isten játékosának«. De vajon csak az volt-e ő?

Költészete, mely megmaradt az utókorra, pantheista filozófust láttatnak Szent Ferencben. Krisztus felé irányított gondolata vezéreszméje volt életének, de ezen belül önmagát sugározta ki s adta át az emberiségnek.

Ráforgója és szerelmese volt a nagy természetnek, embernek, állatnak egyaránt. Nem az a rideg aszkéta típus volt ő, aki durva megvetéssel fordul el a világtól. Figyelme kiterjedt mindenre, míg ő maga a mezőkön vagy kápolnában élt.

Hétszáz éven át vezetett az a fény, amit szeretetével kisugárzott s a művészet valamennyi ágán visszatükröződik rendkívüli hatása. A világ legnagyobb emberei, mint Goethe és Schopenhauer is, meghajtották előtte az elismerés zászlaját s a filozófia története külön feljegyzi, mint kuriózumot, hogy éppen Schopenhauer, aki az egész keresztény vallásrendszer meggyőződéses elvi eliensége volt, éppen Assisi Szent Ferencet tartotta eszményképének.

*

— **Öfelsége távirata a csehszlovák képviselőkhöz.** Beogradból jelentik: Öfelsége Alekszandar király a csehszlovák képviselők Szuboticán feladott üdvözlő táviratára a következő szövegű táviratban válaszolt: Rendkívül kellemsen érintett a csehszlovák parlament és szenátus képviselőinek testvéri üdvözlése, amelyért rendkívülálás vagyok. Őszintén örülök érkezésüknek és biztosíthatom önöket, hogy az országban mindenütt a legszívélyesebben fogják önöket fogadni. Alekszandar s. k.

— **Pápai bulla a Szent Ferenc-ünnepéről.** Milanóból jelentik: Assisi Szent Ferenc halálának hétszázados jubileumi ünnepségei vasárnap érték el tetőpontjukat Assisiben. A pápa képviselőiben Del-Val bíboros, az olasz kormány részéről Felerle közoktatásügyi miniszter vett részt az ünnepségeken. A pápai delegátus a kormány által rendelkezésre bocsátott különvonaton érkezett Assisibe, ahol a pályaudvaron diszszázad fogadta ünnepi soritással. A hivatalos üdvözlések után a pápai delegátus a Sancta Maria degli Angeli-templomba ment, ahol a Ferenc-rend patrónusa Bonzanó bíboros fogadta. Del-Val bíboros a pápa áldását tolmácsolta a tömegnek, majd a Szent Ferenc-rend templomában folytatódott az ünnepi szertartások. A pápai követ felolvasta a Szentatya jubileum bulláját, amelyben

a pápa annak az óhajának ad kifejezést, hogy a Szent Ferenc ünnepsége az egész világ javát szolgálják és éleszszék fel újra azokat az erőnyeket, amelyek Szent Ferencet jellemezték. Az alázatos-ság és az élettisztaság a legszebb isteni adomány — mondja a pápai bulla — és mindkettő arra szolgál, hogy az egész világon valóra váltsa a felebaráti szeretet szent eszméjét.

— **A Filkó és a Habostorta sikere.** A Bácsme gyei Napló vasárnapi számának mellékleteként tegnap jelent meg a »Filkó« és a »Habos Torta« első száma. Megállapítható, hogy a vajdasági közönség szvesen és szeretettel fogadta az egyetlen jugoszláviai magyar nyelvű élclapot és gyermeklapot. Mi magunk is hangsúlyozzuk, hogy a szíves fogadtatás még inkább a szándékunk, mint az eredményeknek szolt s a áét lap most még nem az és nem olyan, mint aminövel mi akarjuk azokat formálni. Annak ellenére, hogy különösen az élclap szerkesztésénél guzba köti a szatira szárnyalását, a tréfás véna buzogását sok olyan körülmény, ami a legteljesebb sajtószabadság dacára is tilost parancsol, mi hiszszük, hogy mind a két lap beváltja a hozzáfűzött reményeket és a Filkó és Habos Torta derüssé és jókedvűvé teszi a jugoszláviai magyarság vasárnapját.

— **Az Emberi Jogok Ligájának válasza az olasz emigránsok memorandumára.** Párisból jelentik: Az Emberi Jogok Ligája hétfőn válaszolt a franciaországi olasz emigránsok memorandumára, amelyben kérték a ligától, hogy akadályozza meg a francia kormánytól az olasz emigránsok kiadatását. Az Emberi Jogok Ligája válaszában megállapítja, hogy az olasz emigránsoknak semmi okuk sincs az aggodalomra, mert Franciaországban szó sem lehet a Mussolini-féle rezsim bevezetéséről és nincs az a francia kormány, amelyről fel lehet tételni, hogy szent szövetségre lép Olaszországgal. Franciaországban a szó, a sajtó és a gyülekezési jog ma is teljesen szabad és ez a szabadság nemcsak papíron van meg, hanem a valóságban is.

— **Bíróvizsgák Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli bíróság bíróvizsgáztató bizottsága előtt hétfőn, Gavrilovics Obrad és Sikoparia Radivoj noviszadi törvénytészi jegyzők, valamint Pecarevics Kluniszláv zsbajji járásbíróági jegyző sikerrel tették le a bírói vizsgát.

— **Zászlószentelési ünnepély Sztari-becsén.** Sztaribecséről jelentik: A sztari-becsei zárdaiskola »Jézus szíve szövetsége« vasárnap délután ünnepélyes keretek között szentelte fel az egyesület új zászlaját. A zászlóanyai tisztet özv. Vissy Károlyné töltötte be. Az egyházi szertartást fényes papi segédlettel Petrányi apát-plébános celebrálta. A zászlószentelés után az iskolahelyiségben színelőadás volt.

— **Noviszadon hetedikén kezdik meg a forgalmiadó kivetését.** Noviszadról jelentik: A forgalmiadó kivető bizottság október 7-ikén kezdi meg a pénzügyigazgatóság 30. számú szabályában a forgalmiadó kivetését. A III. osztályu keresetiadó felszólamlási bizottság, amely csak a magánosok felszólamlásait tárgyalja, már megkezdte a pénzügyigazgatóság épületében működését, és az orvosok és ügyvédek, a szabadfoglalkozásúak, iparosok és bérlők felszólamlásait tárgyalja. A részvénytársaságok és vállalatok felszólamlásainak tárgyalására csak később kerül sor.

— **Miskolci ügyész Genfben tájékoztatja a svájci hatóságokat Bethlen merénylőjének életéről.** Budapestről jelentik: Justh Ivánnak, Bethlen miniszterelnök genfi merénylőjének ügyében a főtárgyalást október közepére tüzték ki. A tárgyaláson az államügyészen kívül Bethlen István gróf megbízásából egy genfi ügyvéd is képviselői fogja a vádat. Néhány nappal ezelőtt Miskolci Ágost ügyészségi alelnök, az emigránsügyek szakreferense Genfbe utazott, hogy tájékoztassa a svájci bíróságot és felvilágosítsa arról, hogy Justh Iván közönséges büncselekmény elkövetése miatt ment annakidején külföldre és így nem tekinthető politikai menekültnek.

— **Mussolini előadást tart a régi Róma tengeri hatalmáról.** Rómából jelentik: Mussolini kedden a perugiai egyetememen »Az antik Róma tengere« címmel előadást tart. Az előadásnak politikai körökben is nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert Mussolini ezzel kapcsolatban a mai Olaszország tengeri hatalmáról is beszélni fog.

— **Komlójelentés.** Noviszadról jelentik: A vajdasági komlótermelők szövetségének jelentése szerint I. osztályu komló 10—11.000 dinárba, középjő minőségű 8—9500 dinárba, gyengébb minőségű 7—8000 dinárba kerül. Irányzat vagonhiány miatt lanyhább.

— **A noviszadi Nemzeti Színház e heti műsora.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Nemzeti Színház e heti műsora: Kedden »Cigányszerelem«, szerdán: »Az én babám«, csütörtökön: »Balokovics hegedűművész hangversenye«, pénteken: »Marica grófnő«, szombaton: »Ekvinokcio«.

— **A noviszadi Inspekcia Ráda új helyiségbe költözött.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Inspekcia Ráda hivatali helyiségeit a Nyeguseva uccából Szokolucca 3. szám I. emeletére helyezte át, ahol délelőtt 9—12-ig fogadnak feleket.

— **A Schneider—Creuzot-cég vasutat épít Mandzsuriában.** Londonból jelentik: A Daily Teregraph pekingi jelentése szerint a Schneider—Creuzot cég megbízta megálapodást létesített Csang-Cso-Lin-nel, hogy a Schneider Creuzot cég a Peking-hankai vasutvonalból kiinduló új vasutvonalat épít Csang-Csau városáig. Londoni pénzügyi körökben kételkednek abban, hogy a hir igaz, mert nem tartják valószínűnek, hogy európai cég a mai zavaros kínai helyzetben hajlandó volna nagyobb befektetésre Kinában.

— **Tolvajra bizta a házát.** Noviszadról jelentik: Nikolics Dobra vilovói gazda feleségével szombaton Noviszadra jött bevásárolni. Távolléte tartamára házát és két gyermekét szomszédnőjére, Krunics Natáliára bizta. Amikor szombat este Vilovóra visszaérkeztek, a lakást feltörve, a butorokat össze-vissza hányva és a szekrényt felfeszítve találták. A szekrényből 5.000 dinár készpénz hiányzott. Rögton Krunics Natáliára gyana-kodtak és a csendőrség vállatfóra fogta az asszonyt, aki azonban tagadta, hogy meglopta volna szomszédnőjét. A csendőrség házkutatást tartott Krunicsnél és a pénzt a szalmazsák alá rejtve megtalálták. A tolvaj asszonyt letartóztaták és beszállították a noviszadi ügyészség fogházába.

— **Balokovics hegedűművész Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Csütörtökön, október 7-én a Nemzeti Színházban Balokovics, a hírneves hegedűművész, aki most érkezett vissza amerikai utjáról, egyetlen hangversenyt rendez.

— **Klemencsics szalonkomikus jutalomjátéka.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Nemzeti Színház operett társulata szerdán este, nyolc órakor a Szloboda nagytermében Klemencsics Klemens szalonkomikus jutalomjátékekép előadja Lehar »Drótos tót« című operettjét, amelyben Klemencsics Pfeifferkornt játsza.

— **Jogositvány nélkül vezetett autót.** Noviszadról jelentik: Morgenstern Tibor magánhivatalnok vasárnap éjjel tizenegy órakor a Rekord-cég személyautójával a Safarikova-uccából a Futaki-uccába fordult be és ahelyett, hogy a jobb oldalra hajtott volna át, a Futaki ut baloldalán maradt és összeütközött az épp akkor arra haladó Noviszd-petrováci autóbusszal. Az összeütközés folytán a személyautó erősen megsérült, azonban a kocsi vezető Morgenstern Tibornak és a kocsiiban ülőknek nem történt semmi bajuk. A rendőrség Morgenstern-t, a kinek nem volt hajtási engedélye, két-napi elzárásra ítélte.

— **Egy split archeológus ünneptése.** Splitből jelentik: Don Uli Franje, a neves archeológus hétfőn ünnepte születésének nyolcvanadik évfordulóját. Ismerősei és Split város hatóságai is szerencsekívánatokkal halmozták el az ősz tudóst, akinek tiszteletére hétfőn délben szászteritikes bankett volt.

— **Az érsek a hívők ellen.** A Bácsme gyei Napló szeptember 30-iki számában becskeréki tudósítás alapján cikket közölt, arról a konfliktusról, amely Ródics Rafael beogradi érsek, bánáti püspöki adminisztrátor és a becskeréki egyház-tanács között keletkezett. A cikk többek között foglalkozott Pelikán Lipót nyugalmazott pénzügyigazgató szerepével is. Pelikán Lipót most annak közléstét kéri, nem felel meg a valóságnak, hogy ő a legutóbbi egyháztanácsí tagváltásánál kibukott volna, ellenkezőleg ma is jogérvényesen megválasztott tagja az egyháztanácsnak s azok buktak ki főhatósági határozat folytán, akik most mint a katolikus hívők többsége szerepelnek. Nem felel meg a valóságnak az sem, hogy a római katolikus hívők körében kínos feltűnést keltett volna a konfliktus körül szerepet, az csak annak a hatvan-hetven embernek lehet a véleménye, akik a közgyűlésen, amelyen a 3400 választó közül alig jelentek meg nyolcvanvan, egyháztanácsí taggá választották meg önmagukat. Minden katolikus megbotránkozik azon, — írja Pelikán — hogy azok, akik az autonómiaért oly ádáz harcot vívtak az autonómia elveit megtagadva hatalmat akar gyakorolni.

— **Meghalt a fiumei nemzeti tanács elnöke.** Fiuméből jelentik: Grossich Antal dr. ismert sebész és olasz szenátor vasárnap éjjel szívizélhűdés következtében meghalt. Grossich volt a fiumei nemzeti tanács elnöke és ő hirdette ki Fiuménak Magyarországtól való elszakadását és Olaszországhoz való csatlakozását.

— **Behalt a tiltott műtétbe.** Noviszadról jelentik: Rieser Magda, bácska-palánkai asszony tiltott műtétet hajtott végre önmagán. A műtét következtében vérmérgezést kapott, amibe behalt. Elrendelték a boncolását.

— **A noviszadi zsidó nőegylet első teadélutánja.** Noviszadról jelentik: A noviszadi zsidó jótékony nőegylet október 10-ikén a Szloboda nagytermében rendezi első ezidei teadélutánját

— **Jugoszláviai gyárak a középeurópai kartelben.** Beogradból jelentik: Illetékes közgazdasági forrásból származó értesülés szerint a jugoszláviai vasgyárak egy idő óta tárgyalásokat folytatnak a csehszlovák-osztrák-magyar vas-kartellel a jugoszláviai gyárak csatlakozása tárgyában. Ezek a tárgyalások eredményesen haladnak előre és a csatlakozás megtörténtét rövid időn belül várják.

— **Sulyos autószerencsétlenség Pécs mellett.** Pécsről jelentik: Vasárnap éjjel végzetes autószerencsétlenség történt Pécs közelében. A Pécs—Bátaszék és Mohács között közlekedő autóbussz-vállalat tulajdonosa, Hirt János az autóbussz sofferjével, Prim Mihállyal együtt elküldte az utra tizenkétéves fiát ifju Hirth Jánost is. Kisgyula községnél az autó hátsó kereke defektust kapott és a gépkocsi háromszoros szaltómortalé után az árokba zuhant. Az autó roncsai a tizenkétéves Hirt Jánost holtan húzták ki, Prim Mihály soffer pedig koponyatörést szenvedett és az orvosok nem biznak felépülésében.

— **Betiltották egy horvát szokolegyesület ünnepélyét.** Dubrovnikból jelentik: A horvát szokolegyesület Mline községben vasárnap ünnepélyt akart rendezni, azonban a rendőrség betiltotta az ünnepélyt, azal az indokolással, hogy azt meg akarták zavarni.

— **Szombaton hirdetik ki az ítéletet a zagrebi pénzhamisítók és kokaincsempészek bűnügyében.** Zagrebből jelentik: A zagrebi kokaincsempészet és pénzhamisítási bűnper tárgyalása befejeződött és a bíróság az ítéletet szombaton délelőtt hirdeti ki.

— **Befejeződött a dalárdák országos kongresszusa.** Noviszadról jelentik: A dalárdák országos kongresszusát hétfőn délben fejezték be. A záróbeszédet dr. Novák Viktor beogradi egyetemi tanár az egyesület elnöke mondta. Délután a kongresszus résztvevői meglátogatták Kamenicát.

Két étlap

— Az amszterdami kamarai kiküldöttek Ljubljanában. Ljubljanából jelentik: Az amszterdami kereskedelmi kamara kiküldöttei vasárnap este Ljubljanába érkeztek, ahol megtekintették a város ipartelepeit. A ljubljana kereskedők délbent bankettet adtak a holland vendégek tiszteletére, akik kedden folytatták utjukat az ország belsejébe.

— A berlini rendőrkongresszuson a női rendőrök dicsérték. Berlinből jelentik: Két előadás vált ki a rendőrkongresszus szombati tárgysorozatából. Ramsauer dr., a bécsi rendőrség rendőrbirája, sikra szállt a halálbüntetés visszaállítására és az esküdtársi intézmény megszüntetése, vagy működésének korlátozása mellett. Nagy érdeklődéssel hallgatták előadásának az: a részét is, amelyben szigorú cenzurát sürgetett a mozgókép-színházakban, mert szerinte a hajmeresztő filmek növelik a bűnözési hajlamot. Berek karlsruhei rendőrfőnök felolvasást tartott a női rendőrökről. Ismertette azokat az eredményeket, amelyeket a nők a rendőri szolgálatban felmutatnak s meleg szószólvója volt, hogy minden állam alkalmazzon női rendőröket, mert meggyőződése szerint a bűnügyi szolgálat sok ágában a női rendőr többet ér, mint a férfi.

— Tizenhárommillió két amerikai lapért. Newyorkból jelentik: Dowart, több amerikai lap tulajdonosa tizenhárommillió dollárért megvette a Newyork Sun és a Newyork Telegraph című newyorki lapokat, amelyek eddig Mensey tulajdonát képezték. Mensey néhány héttel ezelőtt halt meg és ötvenmillió dolláros vagyonát Newyork város művészettörténelmi muzeumára hagyta.

— Erősen érezhető az öt és ötven dináros pénznem hiánya. Kereskedelmi és bankkörökben már hosszabb ideje hangoztatják, hogy mindjobban érezhető az öt és ötven dináros bankjegyek hiánya. A gazdasági körök rámutatnak arra, hogy a mai gazdasági és pénzvizonyok mellett, amikor már tíz dinárnak is komoly vásárlóereje és értéke van, feltétlenül szükséges volna az öt dináros ércpénznek és az ötven dináros bankjegyek bevezetése, ami lényeges könnyebbséget jelentene az üzleti forgalom lebonyolításánál. A közgazdasági körök kívánsága valóban megszívlelendő volna, annál is inkább, mert a kormány minden különösebb nehézség és áldozat nélkül eleget tehetne ennek.

— Az autótaxiban felejtettek 53.000 márkát. Berlinből jelentik: Szombat délelőtt történt, hogy a birodalmi külügyi hivatal két tisztviselője hivatalos utra ment egy autótaxi s visszatérve a minisztériumba, egyikük a kocsni ülésén felejtett egy bőrtáskát, amelyben 53.000 márka volt. Mire észrevették a bajt, az autótaxi már elrobogott. A hivatalnokok emlékezni véltek a kocsni számára s telefonon jelentették az esetet a rendőrségnek, a nyomozás azonban eddig nem járt sikerrel. Az a szám, amelyre a feledékeny hivatalnok bement, nem volt az igazi.

— Fegyveres utonállók megtámadták két szentai kereskedőt. Szentáról jelentik: Olbach Fülöp és Milikev Milán kereskedelmi utazók vasárnap este Dragutinovórról Szentára utaztak. Olbachnál huszezer dinár volt, amit egy aktatáskában hozott magával. A két kereskedelmi utazó alig tett néhány lépést a város felé, amikor a vasútállomás közelében öt fegyveres alak állította meg őket. A két kereskedő ki akarta kerülni az esetleges támadást egy mellékúccába fordulva kitértek az ismeretlenek elől. A legközelebbi ucca sarkán elváltak egymástól s Olbach egyedül folytatta útját hazafelé. Mikor azonban lakásához ért, az öt fegyveres alak — akik, mint kiderült, követték — rátámadt s az egyik el is sütötte revolverét. A golyó Olbach mellett furódott a falba. A lövés zajára többen előfutottak, mire a támadó elmenekült. Olbach hétfőn feljelentést tett a rendőrségen és támadóiról pontos személyleírást is adott. A nyomozás során a rendőrség már letartóztatott három egyént, akiknek nevét a nyomozás érdekében azonban még nem közlik a nyilvánossággal.

A fejedelmi romantika híveinek most van miről beszélniük. A legkedvesebb svéd hercegnőt eljegyezte a belga trónörökös. A házasság szerelmi házasság. A hercegnő gyönyörű, husz éves, házias, főz, surol, a piacra jár bevásárolni. A belga trónörökös pedig olyan demokratikus, hogy az eljegyzésére harmadik osztályú hálókocsin utazott. Másutt már nem volt számára hely...

Na aztán megvolt az eljegyzés Stockholmban, a királyi palotában. A lapok közölték az eljegyzési lakomamenüjét is. Ime itt van:

1. Erőleves. 2. Spárgás omlett. 3. Fácán — vadsertés. 4. Parfait — gyümölcs.

Ez a menü a gazdag Svédországban a király-lány eljegyzési lakomáján.

Nem mondom, épen ennyivel is jól lehet lakni s a fenségek és felségek bizonyára nem keltek fel éhesen az asztaltól. Ellenben a múlt héten Budapesten is volt valami céció. A szállodások nemzetközi kongresszusát tartották s Budapest bankettet adott a kongresszus tiszteletére. A bankett menüjét is közölték a lapok, ime itt van az is:

1. Jávaleves Dubarry módon. 2. Balatoni fogas skót módon. 3. Jerceduzma Pannonia módra. 4. Sült özfertály Cumberland mártással. 5. Jegcedett tejszínhab az Erzsébet-kilátó formájában. 6. Meleg sajtos sütemény. 7. Gyümölcsök. 8. Mocca. Udvari sör. Borok: ötputtonyos tokaji, 1922-iki szomorodni, 1916-iki somlai (fehér), Pezsgők: Schaumburg-Lippe (vörös) Irroy, Mumm Cordon Blanc. Likőr: Grand Marnier, Cordiele Medac.

Még ebben a soványítókurás világban is csettint az ember, ha olvassa... Ez az igazi demokratizmus. A jungbunzlauer Hotel Krone tulajdonosa külön ebédet eszik, mint a királyfi az eljegyzésén...

— A sztaribecsei gimnázium tanulóinak kirándulása Vrbászra. Sztaribecseről jelentik: A sztaribecsei gimnázium fiú- és leánytanulóinak tanáraik vezetésével Novi-Vrbászra rándultak ki, ahol megtekintették a cukorgyárat.

— Noviszadon az uccára tettek egy kétyveres családot. Noviszadról jelentik: Paunovics Szilvko noviszadi háztulajdonos a Safarikova- és Malom-uccák sarkán levő házának udvarán összetakolt félszeréből kilakoltatta Pince Györgyöt, aki feleségével és két kis gyermekével került az utcára. Az esetet bejelentették a rendőrségnek, ahol az ügyeletes rendőrkapitány intézkedett, hogy a szegény családot a városházán helyezték el, addig is, míg valamilyen más megoldást találnak. A tudóvész szegény asszony a rongyokba csavart apróságokkal az éjjelre legalább tető alá került.

— Törvényszéki tárgyalások Noviszadon. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék büntetőtanácsa hétfőn délelőtt kisebb bűnügyet tárgyalt. Az első bűnügy vádlottja Madicsko Zsivko csurogi lakos, aki 1923 július 21-én birkózás közben eltörte Farkas Imrének a balkarját. A bíróság a vádlottat felmentette, miután megállapították, hogy véletlen baleset történt. A másik pör vádlottja Dribler Jakab sajkásszentivánfi lakos, aki ez év április 20-án összeszókalkozott Kruplusz Márkó községi rendőrrel, akit az összeszókalkozás hevében fejbe is ütött. A bíróság a vádlottat bizonyíték hiányában felmentette. Szabó Gyula az újfataki uradalom igazgatója hatóságértés vádjával került a bíróság elé. A vádirat szerint megsértette a hivatalos szolgálatot teljesítő csendőröket. A bíróság a vádlottat bizonyíték hiányában felmentette.

— Most már béke lesz Kinában. Londonból jelentik: Booth tábornok, az Üdvhadserégének főparancsnoka a közelmúltban propagandauton volt az Egyesült-Államokban. Itt érte a legújabb kínai zavargások híre. Azonnal hajóra ült és elutazott Kinába, hogy ott az Üdvhadserég segítségével próbálja az ellentéteket kiegyenlíteni.

— A cukorrépatermelők cukorgyárat létesítenek Vinkovcén. Vinkovcéről jelentik: A szlavóniai cukorrépatermelők a napokban konferenciát tartottak Vinkovcén, amelyen elkeseredett hangon tárgyalták a cukorrépa rohamos áresését. A cukorrépa ára két év alatt a felére szállt alá, mert amíg 1924-ben a répa ára 40 dinár volt, ma 21 dinár. Élesen kifakadtak a cukorgyárak ellen, amelyek szerintük aránytalanul nagy haszonra dolgoznak, végül pedig elhárították, hogy Vinkovcén cukorgyárat állítsanak fel. Ebből a célból előkészítő bizottságot választottak és remélik, hogy a szükséges tőkét a termelők a legrövidebb időn belül összeadják és a gyár építését megkezdik.

— Mammutsontokat találtak egy siklósi szőlőben. Pécsről jelentik: Az egyik siklósi szőlőben még a nyár folyamán hatvan centiméter hosszú mammutsontokra bukkantak. Fejes György dr., a pécsi muzeum igazgatója, most kiszállt a helyszínre és megkezdte az ásatásokat, amelyek során igen sok mammutsontot és fogdarabokat találtak. Baranyában már sokhelyütt találtak mammutsontokat, teljes csontváza azonban Magyarországon eddig még csak Zalaegerszegen bukkantak.

— A sztaribecsei római katolikus leányegylet szüreti mulatsága. Sztaribecseről jelentik: Vasárnap este tartotta meg a sztaribecsei római katolikus iparos leányegylet ezévi szüreti mulatságát az egyesület helyiségében. A mulatság nagy erkölcsi és anyagi sikerrel végződött.

— Halálozás. Farkas József noviszadi nyomdatulajdonos hétfőn délután negyvennégy éves korában elhunyt. Temetése kedden délután lesz a Vasut-ucca 30. számú gyászházban.

— A szuboticei Talmud-Tóra Egyesület évi közgyűlése. A szuboticei Talmud-Tóra Egyesület vasárnap, október 10-én délelőtt tíz órakor a zsidó hitközség tanácstermében közgyűlést tart, amelyre az előjáróság a képviselőtestület tagjait ezuton is meghívja.

— Ebéd közben tilos a fészülködés. Berlinből jelentik: A bubifrizura divata hozta magával, hogy a nők rövid időközönként akárhol tartózkodjanak is, előveszik retiküljeikből a fésűt és renbehozzák a hajukat. Gyakran előfordul ez az éttermekben, az asztalok mellett, sőt a tányérok fölött is. Az egyik előkelő kopenhágai vendéglőben most a következő felírást ragasztották ki minden asztal mellé: »Kérjük az asztalnál nem fészülködni.«

— Egy éve alszik egy angol epileptikus leány. Nottinamból jelentik: Egy éve annak, hogy Doris Kenton tizenhét éves fiatal leány epileptikus álomba esett. A legelőkelőbb angol orvosok hiába kísérleteztek, hogy felköltsék. Pár napja a felébredés jeleit mutatta: szemhéjait nyitogatta és átfordult másik oldalára. Atyja meg van győződve, hogy az alvó leány hallja és megérti a beszédet, mert ha szólnak hozzá, bágyadt mosollyal felel. A múlt évben, október 2-án aludt el a leány és azóta mestersegesen táplálják. Pár nappal elalvása előtt szorongás fogta el és sirva mondta, hogy nemsokára nagy szerencsétlenség fogja érni.

— Öngyilkosság dinamitpronokkal. Kránsebesről jelentik: Az öngyilkosságnak borzalmas és szokatlan módját választotta elkeseredésében a közeli Ruszkabánya községben Zeller György bányász. Zeller már évek óta gyógyíthatatlan gyomorbeteg szenvedett, ami annyira elkeserítette a családos bányászt, hogy öngyilkosságra határozta el magát. A bányából, amelyben dolgozott, két dinamitpatront készített magának és azokat a gyomrára kötözte. A halálra szánt bányász ezután lefeküdt ágyára és míg a családja a házon kívül tartózkodott, a gyújtószinórokat meggyújtotta és úgy várta a végzetes pillanat bekövetkezését. Néhány másodperc múlva hatalmas robbanás reszkettette meg a házat. A felrobbant patronok a bányász gyomrát husefatokra tépték, de a szerencsétlen ember csak néhány órai borzalmas kínlás után halt meg.

— Megszűnt a poligámia Törökországban. Konstantinápolyból jelentik: Hétfőn lépett életbe Törökországban az új válási törvény és így a hétfői naptól kezdve megszűnt Törökországban a poligámia. Az új török válási törvény a svájci polgári törvény mintájára készült.

— A koplalás igazi rekordja. Londonból jelentik: Az Alpeselek egyik földalatti kavernájában ismeretlen halfajtát találtak egy vasuti hid építése alkalmával. A munkálatok vezetésével megbízott angol mérnök elküldte a különös halakat Londonba, ahol a tudósokra bizta tanulmányozásukat. A halak sápadt fehér színűek, aprók és ha kikerülnek a vízből a levegőre, megfeketednek. A tudósok megállapítása szerint ez a hal, mely a Proteus nevet kapta, öt esztendeig megél étel nélkül. Ha minden öt esztendőben egyszer ételhez jut, akkor nem pusztul el és tovább szaporodik.

— Orvosi hírek. Dr. Munk Arthur Halasi-uti rendelőjének és lakásának telefonszáma: 107.

— Gyomor- és bélzavaroknál, szorulásnál, fölfúvódásnál, felbőgésnél, homlokfájásnál, étvágytalanságnál 1—2 pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztés útjait. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a »Ferenc József« vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszik és általaianosan dicsérik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Philadelphiában megtartott nemzetközi fogorvosi kongresszuson való hivatalos kiküldetéséből és tanulmányutamból visszaérkezve, rendelésemet újból megkezdtem. Dr. Auspitz Rudolf Sombor.

Kraljevbregi pezsgő vezető márka!

Takarékoskodhat télen is a fával, ha »Zephir«-kályhát használ lakásában. Kapható Barzel vaskereskedésben Subotica. Telefon 123.

— Uj ügyvédi iroda Szentán. Dr. Knezevics Milos volt szentai polgármester Szentán, a Pasiceva utcában (Adai uton) ügyvédi irodát nyitott.

KINTORNA

A nagybeteg Magerné megkérdezi a férjét:

— Mondd, mein Adolf, szeretsz te engem?

Mager megnyugtató hangon feleli:
— Légy nyugodt, Zálíkáim. Ha jóra fordul minden, tied lesz a legszebb sírkő az egész temetőben.

A rendőr az uccán igazoltat egy pasast:

— Neve?
— Kohn.
— Azt mindenki mondhatja.
— Majd bolond lesz mindenki mondani.

Feigné kimegy a fürdőszobába és látja, hogy a férje fürdik.

— Mi az, hogy te fürdesz? — kérdi.
— Tudja Isten — feleli Feig — úgy rájött.

Grünnétől megkérdezik:

— Maguk is úgy bálnak a cseléddel, mintha családtag volna?
— Isten ments! A cseléddel szemben nagyon barátságosak vagyunk.

ELSER-fonal, ELSER-mosott, ELSER-Webe. Selyemszál (Seidenwebe)vásznak felülmulhatatlan minősége 75 év óta közismert.

SPORT

Noviszadon ujevezős-és tenniszklub alakul

Noviszadról jelentik: Noviszad sportéletében érdekes mozgalom indult meg. A jelentékeny multra visszatekintő Danubius evezősegyesület tagjainak egy része elhatározta, hogy kilép a Danubiusból és »Bácska« néven új evezősegyesületet alakít. A kilépéseknek nincsenek személyi okai, az új egyesületet sportszempontra keltik életre; a kilépők a sport hathatósabb fejlesztését és ápolását tűzték maguk elé, amire szerintük eddig egyesületükben nem eléggé nyitott tér számukra. A disszidensek és az új egyesületbe belépni szándékozók a napokban értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy »Bácska« néven megalakítják Noviszad második evezősegyesületét és megbízták Stengl Károlyt, Filipán Jakabot, dr. Szilasi Lászlót, Aladics Antét és Papp Györgyöt, hogy a »Bácska« megalakulásáig az egyesület ügyeit ideiglenesen intézzék, a tagszervezést vezessék és előkészítsék az új egyesület végleges megalakulását. Az alapítók tisztában vannak az ilyen költséges sport anyagi nehézségeivel és mindaddig, amíg a kezdet nehézségein nem lesznek túl, a havi tagsági díjat, azonosan a Danubius tagdíjával, száz dinárban kívánják megállapítani, de azt már tavaszra 50 dinárra kívánják leszállítani. Az addig befolyó tagdíjakból — száz tagra számitanak — és az alapítók önkéntes adományaiából akarják a szükséges csónakokat beszerezni, úgyhogy az új evezősegyesület már a tavasszal néhány csónak fellett fog rendelkezni. Az alapítók felkeresték dr. Maties Milán ügyvédet, akinek az új egyesület elnöki tisztét ajánlották fel; dr. Maties az elnökséget elvállalta. Az új evezősegyesület új, fiatal evezősgárdát akar kiképezni és a Danubiussal nemcsak versenyre kelve, Noviszad sportéletét kimélyíteni.

A noviszadi tenniszklubban is forrongás észlelhető. Az elterjedt hírek szerint néhány neves aktív tenniszjátékos új egyesület létrehozásán fáradozik. Ez a mozgalom még nem érett meg annyira, mint az evezősök akciója, de a kezdeményezők szerint a második tenniszklub megalakítása is már komoly stádiumba jutott.

Tenniszverseny Novivrbáson. Novivrbásról jelentik: A vrbászi cukorgyár tenniszklubja vasárnap a sztaribecsei tenniszklub tagjainak bevonásával mérkőzést rendezett, amely a következő eredménnyel végződött. Női páros: 1. Vetsera—Abadicsné. Női egyes: 1. Engelsmann Dóri. Férfi páros: 1. Hauslerner—Galambos. Férfi egyes: 1. Hauslerner Béla.

A noviszadi löversenyek programja. Noviszadról jelentik: A Petár trónörökös nevét viselő vajdasági lovaregylet, mely a nyár folyamán már két nagyszerű versenyt rendezett, október 17-én és 24-ikén rendezi őszi mitingjeit. Az október 17-iki verseny programja: Félvérűek versenye kétévesek és idősebb lovak számára. Táv: 1400 méter, díjak 5500 dinár. Kétévesek versenye 1924-beli lovak számára. Táv: 1400 méter, díjak 8200 dinár. Általános verseny handicap. Táv: 2000 méter, díjak 6850 dinár. Nemzetközi verseny handicap. Táv: 2400 méter, díjak 8200 dinár. Akadémiai verseny handicap. Táv: 3200 méter, díjak 6850 dinár. Egyéves ügetőverseny. Táv: 2000 méter, díjak 4200 dinár. Az október 24-iki verseny programja: Félvérűek versenye. Táv: 1400 méter, díjak 5500 dinár. Bácsmegyei díjért handicap, díjak 15.000 dinár. Általános verseny handicap. Táv: 1200 méter, díjak

5500 dinár. Fruskagora-díj handicap. Táv: 3000 méter, díjak 11.000 dinár. Nemzetközi zsoke akadályverseny handicap. Táv: 3600 méter, díjak 6850 dinár. Egylovas ügetőverseny. Táv: 2000 méter, díjak 4200 dinár.

SZTARIBECSE:

Radnicski—Trgovacska Omladina 1:1 (1:1). A Soko tizenegy érmeért játszott a két beecsei csapat.

PRÁGA:

Viktória—Ziskov—DFC 6:2 (1:2).

BÉCS:

Rapid—Hakoah 2:1 (1:0).

Simmering—Wacker 2:1 (1:1).

WAC—Amateur 3:1 (1:1).

Admira—Radolfshügel 6:2 (2:1).

KÖZGAZDASÁG

Jugoszlávia a középeurópai közlekedési kongresszuson. Bécsből jelentik: Bécsben nyílt meg a középeurópai közlekedésügyi kongresszus, amelyen Középeurópa valamennyi nemzete képviselve van. A kongresszuson Jugoszlávia is képviselteti magát. A napirend keretében Stern Ivó, a zagrebi stúdió igazgatója »A rádió Jugoszláviában« címmel, továbbá Toncsics Sztevo Mariborból a jugoszláv vámkérdésről tart előadást.

A komlótermelők a súlyos megadóztatás ellen. Noviszadról jelentik: A Vajdaságban az utóbbi évben a komlótermelés erősen fellendült, úgyhogy ma már 7000 katasztrális hold terület van komlóval beültetve. Ma már kiszagdik is foglalkoznak komlótermeléssel. A termelt összmenyiség 90 százaléka külföldre kerül és ez 250 millió dinárral javítja meg a külkereskedelmi mérleget. A komlótermelők sérelmezik, hogy a pénzügyigazgatóságok ezeket a nemzetgazdasági szempontokat nem veszik figyelembe és a komlóültetvényeket holdanként 8—10.000 dinár jövedelmi adóval sújtják. A komlótermelők azt kívánják, hogy az állam az ültetvényeket az első három évben adómentesítse és olesó hitelek nyújtásával mozdítsa elő a komlótermelés fokozását.

A gabona ára közeledik legalacsonyabb pontjához. Állandó hullámban van hónapok óta a gabonaár a világpiacon. Az árhullámban kétségtelenül mutatja a gabonatözsdek idegességét, egyik nap tartózkodás a vevők részéről, a másik nap aránytalan kínálat tapasztalható azokon a helyeken, ahonnan a gabona áralakulását irányítják. A buza mély pontját a csikágói bessz alkalmával 125 centnél érte el és az utolsó napok folyamán előfordult már 130 centes jegyzés is. Most 134 cent körül hullámlázik a buza: az alacsony ár magyarázata az, hogy bár az idei terméshez kevesebb a tavalyinál, azonban minden állam lakossága kevesebb kenyeret fogyaszt és a hivatásos statisztikusok szerint a lisztfogyasztás 15—20 százalékkal csökkent.

Ötmilliárd márka Németország összes külföldi adóssága. Berlinből jelentik: A német birodalmi bank elnökének adatai szerint Németország összesen ötmilliárd márkával tartozik a külföldnek. Ebben az összegben a Dawes-kölcsön is befigyaltatik és az összes állami, valamint magánállami adósságok is. A kölcsönök négyötödére hosszulejáratu. Mindenesetre nagy ez az összeg, de ha meggondoljuk, hogy például Oroszországnak csak a háború előtt tizenhatmilliárd aranymárka volt a külföldi tartozása, egész kétségtelen, hogy az új Németország nagy kockázat nélkül megbírközhatik ezzel a teherrel, úgyhogy a külföldi tartozások nem okoznak nagyobb gondot a német kormányoknak.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Kedd, okt. 5

Bécs (531): 11: Koncert. 16.15: Hangverseny. 20.05: Népies hangverseny.

Zagreb (350): 20.15: Előadás. 20.30: Kamarazene. 21.45: Hírek, közgazdaság.

London (365—1600): 16: Koncert. 17: Hangverseny. 19: Táncczene. 21.15: Nemzetközi hangverseny. 22.45: Beethovenest. 23.15: Dalest. 23.40: Táncczene.

Breszlau (418): 16.30: Koncert. 18.50: Hangverseny. 21: Cimbalom hangverseny.

Róma (425): 17.30: Jazzband. 21.25: Hangverseny.

München (485): 17.05: Koncert. 19.20: Hangverseny. 21: Koncert.

Berlin (504): 16.30: Orosz hangverseny. 20.30: Mendelsohn-est.

RÁDIÓAMATŐRÖK!

Szakszerű felvilágosításért forduljanak

KONRATH D. D.

rádiószakfútlehez

Subotica

Budapest (560): 7.30, 12 és 15: Hírek, közgazdaság. 17.15: Koncert. 18.25: Rádióamatőr-posta. 19: Szinielőadás. 21.30: Kamarazene.

Szerda, okt. 6

Bécs (531): 16.15: Koncert. 20.05: Kamarazene.

Zagreb (350): 20.15: Előadás. 20.30: Koncert-akadémia. 21.45: Hírek, közgazdaság.

London (365): 16: Koncert. 17.15: Hangverseny. 19: Táncczene. 21: Népies zenekari hangverseny. 23.15: Dalest. 23.30: Variété

Breszlau (418): 16.30: Koncert. 20: Operaelőadás.

Róma (425): 17.30: Jazzband. 21.25: Operettelőadás.

München (485): 12.20: Kamarazene. 16: Koncert. 19: Hangverseny. 21: Kabaréelőadás. 22.50: Táncczene.

Berlin (504): 16: Ifjúsági szinielőadás. 20: Enryanthe, Weber operájának előadása. 22.30: Táncczene.

Budapest (560): 9.30, 12 és 15: Hírek, közgazdaság. 17.15: Kamarazene. 18.25: Református egyházi énekkar koncertje. 19: Hunyadi László, Erkel Ferenc operájának előadása. 22.15: Koncert.

TÖZSDE

Zürich, okt. 4. Zárlat: Beograd 9.15, Páris 14.50, London 25.11, Newyork 51.75, Brüsszel 14, Milánó 19.48, Amszterdam 207.20, Berlin 123.25, Bécs 73.05, Szófia 3.75, Prága 15.32, Varsó 58, Budapest 72.45, Bukarest 2.70.

Zagreb, okt. 4. Zárlat: Páris 158.50—160.50, London 274.35—275.15, Newyork 56.45—56.65, Genf 1092.75—1095.75, Berlin 13.45—13.48, Bécs 796.50—799.50, Prága 167.35—168.15, Trieszt 211.50—213.50.

Beograd, okt. 4. Zárlat: Páris 158.50, London 274.75, Newyork 56.50, Genf 10.9425, Milánó 213.50, Amszterdam 22.74, Berlin 13.49, Bécs 7.95, Prága 167.75, Budapest 7.95, Bukarest 29.

Szentl gabonaárak, okt. 4. Buza 260—262.50 dinár. Otengeri, december—januári ab vasut 100—105 dinár. Tavasz szállításra ab hajó 115—117 dinár. Csöves tengeri 65—70 dinár. Takarmányárpa 130—136 dinár. Sörárpa 140—145 dinár. Zab 125—130 dinár. Rozs 160—165 dinár. Muharmag 125—130 dinár. Köles 110—112 dinár. Heremag 2300—2320 dinár.

Noviszadi terménytözsde, okt. 4. Buza bácskai 2 százalékos 260—262.50 dinár. Tiszai 170 dinár. Szerémségi 250—260 dinár. Tengeri 152—160 dinár. Liszt 0-ás G. 435 dinár. Kombinált 425 dinár, 6-os 260 dinár, 7-es 165 dinár. Irányzat tartott. Összforgalom 24 vagon.

Budapesti gabonatözsde, okt. 4. A határidő piacon a forgalom jelentéktelen. a forgalom azonban szilárd és áremelkedések mutatkoznak. Hivatalos ármegeállapítások ezer koronákban: Buza októberre 356—358, zárlat 359—360, novemberre 363—368, zárlat 367—368, márciusra 394—395, májusra 397—400, zárlat 399—400, rozs 268—269, zárlat 268—269, márciusra 295—297.5, zárlat 297—297.5. A készáru piacon is tartózkodó az irányzat, később azonban élénkült a forgalom és zárlatnái úgy a buza, mint a rozs 2500 koronával drágult. Hivatalos árfolyamok ezer koronákban: Buza 347.5—367.5, rozs 260—265, árpa 210—230, sörárpa 280—310, köles 185—195, zab 195—215, tengeri 247.5—250, repce 550—580, korpá 155—167.5.

Budapesti állatvásár, okt. 4. A vágómarhavásárra 456 darab vágómarhát hajtottak fel. Árak: Ökör legjobb minőségű 13—15.5, kivételesen 16, közepes 9—12.5, gyenge 6.5—8.5, bika 11—14, kivételesen 14.5, közép és gyenge 7—10.5, tehén legjobb 12—14, kivételesen 14.5, közép és gyenge 6.5—11, kicsontozni való marha 3—6, novendékmárha 5—12.5. Irányzat vontatott. A sertésvásárra 4600 darab sertést hajtottak fel, eladtak kilogramonként élősúlyban könnyű sertést 15.5—17.75, közepes 16.4—16.5, nehéz 16—16.8. A vásár irányzata vontatott.

Csikágói gabonatözsde, okt. 4. Buza decemberre 140.5, buza májusra 145.25. Tengeri decemberre 81.75, tengeri májusra 88.75. Zab decemberre 44.375, zab májusra 48.375. Rozs decemberre 100.125, rozs májusra 106.5.

Newyorki gabonatözsde, okt. 4. Buza őszi vörös 151.25, buza őszi kemény 155.75. Tengeri 88.5. Liszt 700—750. Irányzat buzánál és rozsnál csendes, tengerinél tartott.

KONCERT ÉS TÁNC

Vasárnap, kedd, csütörtök, szombat és minden ünnepponon STEINER CUKRÁSZDÁBAN

NYILT-TÉR

Hirdetmény

Stevan Tót végrehajthatónak Mačković Leontin végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a suboticei kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság 5327/926. gr. végzése alapján 1926. október 5-ik napjának d. u. 3 órakor Dr. Klein Mátyás ügyvédi irodájában (Strossmajerova ulica) a suboticei 1175, 1648, 3039 és 7248 sz. betétekben felvett ingatlanok, (88 láncc föld Békóván, 2 és fél láncc szőlő a Bajal szőlőben, 7 és fél láncc föld a Tuki ugarakban, a Strossmajerova ul. bérházban lévő 2 üzlethelyiség) nyilvános árverésen bérbeadatnak a legtöbbet ígérőnek.

Subotica, 1926. október hó 1-én.

Dr. Aleksandar Grün zargondnok.

PATKÁNPATKÁNYIRTÓSZER

doboza 15 dinár, kapható minden gyógyszerárban és drogériában továbbá a Torontáli Agrárbanknál Veli-Beckerekön.

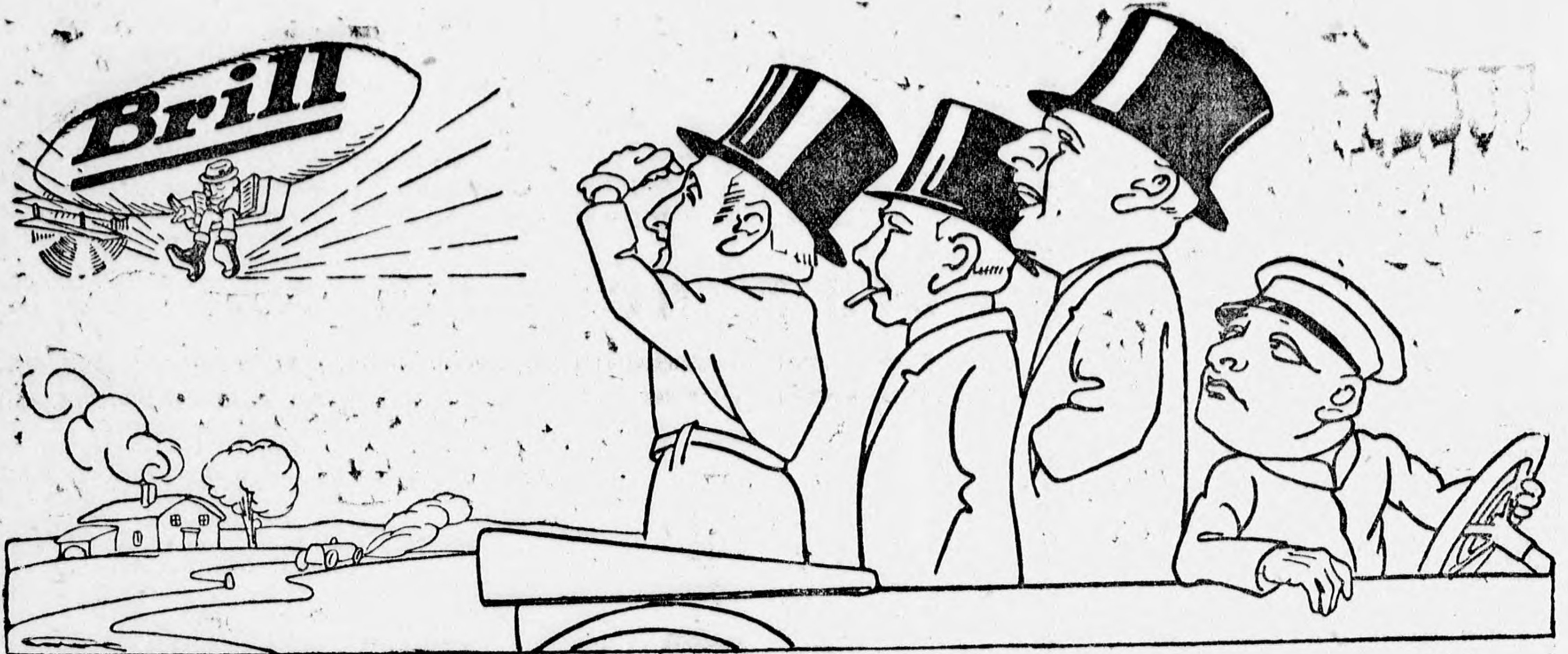
10356

Zeneművek

modern táncczene, iskolák és előadási darabok

legnagyobb választékban eredeti áron Vig zeneműkereskedésében Subotica

Edition Schott számonként 6 dinár. — Schott-árjegyzéket készséggel küldő

Brill

AZ ELEGANS VILÁG CIPŐKRÉMJE

BRILL jelent eleganciát, gazdaságosságot és munkamegtakarítást a szó legszorosabb értelmében

BRILL VEGYESZETIGYAR R. T. BEOGRAD

AT. HÖLGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

Fővárosi mintára ujonnan átalakított üzletemben az **őszi és téli köpenyek, ruhák, bluzok, bundák** stb. árusítása megkezdődött. Kérem a t. hölgyközönséget, hogy szükségletét fedezze nálam, hol a legutolsó divatujdonságokat a legolcsóbb árakon kapja, amit a következő néhány adat igazol:

- Téli köpeny, himalója és velourból, végig bélelve** 600—800 din.
 - Ugganez szőrméve** 1000—1200 din.
 - Téliköpeny, legfinomabb tükörposztóból, szőrméve** 1350—1600 din.
 - Selyem-plüs kabátok tiszta selyemmel bélelve** 1800 dinártól
- Külsőlegesség szőrmebundákban és gyermekkabátokban! Hosszu szőrmebundák már 2500 dinárért, seal-bundák a legfinomabb minőségben 6000 dinárért kaphatók.
- HEGYI FÜLÖP**
NŐI FELÖLTÖK ÁRUHÁZA
SUBOTICA, Kr. Aleksandra ulica 7.

Hölgyek figyelmébe!

Külföldi utamról visszatértem, magammal hoztam a legújabb

őszi divatmodelleket

Üzletemet a régi mederben folytatom tovább és módomban áll a legkényesebb párisi divatigényeket is kielégíteni.

Szolid árak!
KENYERES GIZI
JANUSKÓ PÁLNÉ
NŐI DIVATTERME SUBOTICA
SOKOLSKA (GOMBKÖTŐ) UL. 7. SZ.

Minden gyáros, iparos és kereskedő
jártatja az ötven esztendő
Magyar Kereskedők Lapját
Előfizetési díj félévre 200 dinár
Megrendelhető a Bácsmegyei Napló útján vagy a kiadóhivatalnál
BUDAPEST, V. SAS-UTCA 13.

A LEGJOBB NEMET RADIÓUJSÁG A

RADIO WELT

Megjelent minden szombaton. Tudományos cikkek a népszerű illusztrált rádióportok.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
WIEN III., RÜDENGASSE No. 11.
Ne mulassa el még ma előfizetni ezt a kitűnő rádiószatlapo
A „RADIO WELT” előfizetési árai:
Egész évre 300 dinár — Félévre 160 dinár
Negyedévre 80 dinár. Egyes szám ára 8 dinár.

„ORIENT”
MAHMUD SZKENDEROV
KELETI SZÖNYEGHAGYKERESKEDEJE ÉS PERZSASZÖNYEG KIÁLLITÁSA
SUBOTICA, Kralja Aleksandra u. 13.

Perziából és a középázsiai országokból nagy tétel eredeti keleti szőnyeg érkezett minden nagyságban és színpompás mintában.
A FOLYÓ ÉVI ŐSZI SZÖNYEGVÁSÁRT
okvetlenül tekintse meg vételkötőleltetés nélkül és győződjék meg minden versenyt kizáró áraitól!

Buchara, Cherman, Samarkand, Khokand, Saraband, Tebris, Her s, Aphgan, Van uth, Hamadan, Mosszul, Nabati, S rasz, Shirvân, Belludzsisztan és egyéb keleti szőnyegek utólérhetetlen keleti színpombában. Sérült szőnyegeket a Keletből hozott szőnyegszövő munkóssal javításra of endok.

30—40 hektár elsőrendű szántóföld, egy komplexen, 20 km. n re Beograd-tól, a Beograd—Obrenovac-i utvonalon, a vasut- és hajóállomástól 5 pernyi távolságban **eladó**. Bővebbet Beograd, Dečanska ul. 14., lakás 9 sz. alatt.

»MORAVIJA« A. D. SUBOTICA

ALEKSANDROVA ULICA 13.

október hó 25-ig tart a teljes kiárusítás

Féláron vehet kötött konfekció árút, selyem és gyapjú női gyermek és leánykák részére **RUHÁKAT**. Nagy választék mellénykék ujjal, Poul-Owerek rövid kabátkák. — Siessen és használja ki az alkalmat!

Kérjen állandóan

OSPIERREfogpasztát és szájvizet
saját érdekében

"Bayer"

Aspirin
tablettáiASPIRIN
0,5

gyakran lesznek hamisítva. Hogy hamisítványoktól megóvjuk, követe-
lje az eredeti "Bayer" csomagolást 6 és 20 tablettával (lapos doboz) a
kék-fehér-piros védjegyvel.
Minden más tablettá csomagolást utasítson vissza.

Bármikor és bárhol tetszése szerint szórakozhat, táncolhat a legkitűnőbb angol „Jazz band” muzsikája mellett, ha valódi

Columbia
tánclemezeket

vesz. Minden táncujdonság: Valencia, Barcelona, Parlez vous Français, Picador, Zirkusprinzessin stb. stb. kapható a jobb szaküzletekben. — Kérjen lemezjegyzéket a főlerakattól:

S. Ad. Engl, Subotica

Gramofon nagy választékban 360 dinártól kezdve!

Ritka alkalom
földvásárlásra

Bánát romániai részén 400 holdas teliesen tehermentes

elsőrangú minőségű földbi tok

kisebb parcellákban is a tulajdonos elhalálása miatt rendkívül olcsón eladó

A birtok vasúti vonal mentén fekszik, vasúti állomása, postája, távirtdája, telefonja van.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal

Weitzenfeld és Társa
Subotica

Detailüzlet: Városi bérpalota. — Telefon 192.
Engros: Wilsonova ul. 7. — Telefon 190.

Z S Á K

ZSINEG

PONYVA

PONYVA KÖLCSÖNZÉS.

Kárpitos kellékek mint: butorszövet, matrácgradlik, afrik, lőzör, pehelytoló, önműködő roletta rudak, linoeum, szőnyeg, lópokrólok, gyapju és utítakarók.

LEGOLCSÓBB ÁRAK!

Tisztelettel tudatjuk t. vevőinkkel, hogy 50 év óta fenálló konfekciós üzletünket október 1-ével a Wegner-palotába helyeztük át.

Ez alkalomból közöljük, hogy a legújabb modelleket nagyon jutányosan és régi, szolid áron árusítjuk. Gazdagon felszerelt raktárunkba legújabb diszes női köpenyek és látványos szörmekabátok érkeztek. Raktáraink megtekintését tisztelettel kéri

ROTH MANÓ és FIAI NOVISAD

Mi is Beck-hez
megyünk!

Őszi divat ujdonságok
elkészültek.

Szövött, kötött
mellények, szvetterek,
pulloerek stb. gyermekek, nők,
férfiak részére
gyári árban kaphatók

Beck Jenő

szövött- és kötöttáru gyárában
Subotica, Pašičeva ulica 8. Gőzfürdő mellett.

Kőrösi Géza

szalámikészítő és füstölthúsárak feldolgozó telepe
a helybeli főt. főrabbiáság felügyelete alatt
SUBOTICA

Telep és expedíció: Save Tekelije ulica (Halasi-ut) 2 szám.
Iroda és deta: eladás: Rudjić ulica 4. szám. — Telefonszám: 513.

Készít; I-ü szalámit, tormásvirslit, kolbászt, finom felvágottakat, továbbá minden-
nemű füstölt-, marha- és libahúst.

LIBAZSIR ELADÁS.

Kereskedőknek árengedmény.

Vidéki rendelések azonnal továbbíthatók.

Vesnoki
MUNKÁK
Legjutányosabban
FISCHER ERNŐ
GRÁFIKAI MŰTEJÉZETBEN
SUBOTICA

Gépészek figyelmébe!

Speciális felsőrész
készítés mindenféle
fazon szerint legocsóbban
és legmodernebb kivitelben
Róka István 7344
cipőfelsőrész-készítő, Subotica,
Zrinski trg 16. (az udvarban)

Szlovéniai barnaszénbánya (kb. 4000 kalória)

képviselete

Bácska és Baja részére jutalék ellenében vagy saját számlára szervezőképes, jól bevezetett subotical vagy oszjeki szénkereskedő cégnek

átadó

Ajánlatok referenciákkal együtt „Braunkohle” jelű aatt a „Publicitas” d. d. hirdetőirodához intézendők, Zagreb, Gundulićeva ulica br. 11.

LEVÉLBÉLYEG! CSERE ELADÁS KÖLCSÖN

BECSLÉS VIZSGÁLAT
Keresünk szép és hibátlan anyagot speciál: aukciónkhoz. Kérle aukciós
jegyzékünket. Az egész világról kapunk vételi megbízásokat.
DOROTHEUM Briefmarkenabteilung Wien, Mariahilferstrasse 73.

Szabók és szücsök figyelmébe!

Neekov Gábor szücsüzletét az összes áruval átvetem és az összes raktáron lévő szörmeket és pedig

aszragan, festett bőr saphának, barabanter, nutria, remore, szkunksz, szilszkin, valódi biber, opossum stb.

valamint minden egyéb árut igen előnyös áron bocsátom áruba. Használja ki ezt az igen kedvező alkalmat

Djordje Milovanović

szücsmester a „Rókához” Novisad, Pašičeva (Szücs) ul.

CZIGLER KÁICS és TÁRSA BUTORGYÁRÁBÓL KIMARADT

B U T O R O K A T

minden elfogadható áron kiárusítom

Káics Dezső Subotica

A barátok
temploma mellett

KORZÓ MOZI

HÉTFŐTŐL—SZERDAIG

Rudolf Valentino halálát szerte a világban szőz-
ezrek gyászolják de feltűnt már méltó utóda
RAMON NOVARRO
ki elnyerte a női szívek e yeduralmát. Szépsége,
fiatalága, eleganciája és férfias erője teljes
mértékben érvényesül a
KIS KADETT
című vidám szerelmi játékban. — Ezenkívül
TRAMI TRAMI TRAMI
Rohanás a szerelem és boldogság után 7 felvonásban
FANAMET FILMEK. Előadások kezdete szombat
4—6 és tél 9 órakor. Vasárnap tél 3, 4, 6 és tél
9 órakor.
Jón: Varieté. Jón: Varieté.

LIFKA MOZI grandiosus felállításán
3 fel-nappal elhozzuk. Megnyitó
október végén.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző
kötésesen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk
Kérdéskódokhoz válaszlevely melléklendő.

Olcsón eladó 1 drb 28
HP 6 üléses villanyvilá-
gításos önindító »Mer-
cedes« automobil. 1 mo-
torkerékpár, egy kis Stö-
wer teherautó és egy 6
HP gassgenerátor. Csere-
üzletet is kötök. Reichel
rézműhely és hegeszde.
Novisad. Streljacka ul.47
8931

Komnik gyártmányu 80 HP
4 hengeres benzimotor
eke 6 vassal. keveset
használt. 20.000 dinárért
eladó vagy elcserelem
gyári magánjáró cséplő-
ért. Ilia Mikic, Oroszla-
mos. 8605

Tyuk szem
Legjobb szer
tyuk szem ellen
Kapható Loretoknál minden
gyógyszertárban vagy egyene-
sen a Gyári- és Ióterakatóból:
M. HRNJAK GYÓGYSZERTÁR
SÁK 7008

A város központjában le-
vő ház két lakással, az
egyik azonnal beköltöz-
hető. kedvező fizetési
feltételek mellett eladó.
Érdeklődni dr. Horváth
Mór Szubotica. 9079

Már most szerezz be
szőrméjét
Kopilovics Balázs
szücsész,
ahol garantált valódi árut kap
és olcsón vásárolhat
Bene Sudarević ul. 8925

Egy darab szalagfűrés 4
ütemű nyersolajmotorral,
gyári magánjáró olcsón
eladó. — Megtekinthető
üzemben. Lányi Béla fű-
szerkereskedőnél. Mai-
sanski put. 9065

Eladnám 3 szobás mellék-
helyiséges magánháza-
mely azonnal átvehető.
elnyős feltételekkel. —
Stein. Dulićeva ul. 47.
9068

Nea-Crem
legmegbízhatóbb
arc- és kézápoló
KORONA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Seck-féle hengerszék
Mod. M. 800X250 egy
pár sima hengerrel, haszná-
lható állapotban, olcsón
eladó. A hengerszék még
üzemben megtekinthető.
Pauli Sándor hengermá-
lom. Kovin (Banat). 8984

Suboticán, forgalmas hel-
lyen borbélyüzlet eladó
vagy bérbeadó özy. Kop-
unovics Istvánné. Trum-
bićeva ul. Csirkepiac.
9021

Intarvos áron eladó egy
teherautó. 1 1/2 tonnás,
Mercedes gyártmányú tel-
jesen üzemképes. Ham-
burger lécevár. Subotica.
8973

Keresek megvételre haszná-
lalt modern komplett
ebédlőt. íróasztalt és fo-
telt. Ajánlatok Bácsme-
gyei Napló novisadi ki-
adójába küldendők. 9085

Elsőrangú cukrászda
azonnal eladó. Bővebbet:
Trumbićeva ulica 3. 9099

52 kat. hold prima szán-
tőföld épületekkel együtt
eladó. A föld Alexa-San-
tije állomáshoz fél óra. —
Csak komoly vevőkkel
személyesen, tárgyalok.
Schaffer Árpád, Sombor,
Apátinska ul. 21. 9091

Tankönyvek
Magyar és nemzetnyelvi isko-
láknak részére. — A Ministarstvo
Prosveta által engedélyezve.
KAPHATÓK
Hitelen van önyveljegyüket
hívásatra küld:
Lipsitz és Lampel
könyvtudók Subotica
Ikoláknak minden vonalzá-
ban, viszont a példának olcsón
számitjuk.
Zongoraelada megvételre
kerestetik. Szilvásy, Vil-
sonova 36. 9089

Kisebb családi házatven-
nek forgalmas uccában,
esetleg üzlethelyiséggel.
Ajánlatokat kérek a ki-
adójába »Komoly vevő«
jellegre. 9093

Cukrászdaüzlet igen szép
berendezése eladó. Ér-
deklődni lehet Grünwald
Lipót. Subotica, Rudićeva
ul. 4. 9083

Mórfarmu vendéglőt ke-
resek elszámolásra, eset-
leg bére ajánlatokat ké-
rek a kiadójába »Övadék«
jellegre. 9092

NARODNI BIOSKOP
Október 4—5—6. Hétfőtől—szerdáig
Kettős műsor! Két sláger egyszerre!
EGYEDÜL AZ ÉLET VIHARÁBAN
a szezon leggyönyörűbb filmje 6 felvonásban
LIANE HAD a fündökös szépségű filmdiva
a főszerepben. — Azonkívül
HARRY PIEL legizgalmasabb 7 felv. bravurjában
VESZEDELME NYOMOKON
című idegítő attrakcióban.
Rendes helyárak: Pályou állás 12, fentartott hely 10, támlá-
szék 8, I. hely 6, II. hely 4 és III. hely 3 dinár.
Előadások kezdete: Hétköznapokon 4, 6 és fél 9.
vasár- és ünnepeapokon 2, 4, 6 és fél 9 órakor,
Ma utóllára: AZ ERINTETLEN ASSZONY

KULÖNFÉLE
Uj zongorák, pianók
csakis elsőrendű világ-
márkát, a leghosszabb le-
járótu részletfizetésre kap-
hatók 10 éves jótállás
mellett. Legnagyobb vá-
laszték az országban. Kap-
hatók Kain Lajos hang-
szerkereskedőnél Suboti-
ca. Városháza. 706

Apollo Novisad
OKTÓBER 5.
Bécs könnye és mosolya
vidám történet a régi kedélyes
Bécs társadalmi életéből
8 felvonásban. — Főszereplő
Mády Christians
Szerdától kezdve
a szezon első monumentális
filmje
Michael Strogoff
(a cárnó futárja)

Nem kell várni a »Pom-
padour«-ban. Elsőrendű
munkaerők a legpontosab-
ban végzik az összes fod-
rászathoz tartozó dolgo-
kat, u. m.: hajfestés, haj-
vágás, ondololás, wasser-
welle, parókák készítése
stb. Tisztaság, pontosság
és figyelmesség az elvünk.
Kozmetika. Manicur. 8431

Tisztelt háziasszony!
Paprika elrakáshoz csakis
Kemény-féle essencet
hasznáليون, mert csak eh-
hez vehet literenként 3
liter vizet. 6590

Kiadó Suboticán, forgal-
mas helyen sarokhelyiség
és két helyiségből álló
vendéglő lakással, u. o.
fehérbor eladó. II. Oslo-
bodienja 18. 8918

Dambuszifozás, madeira
és festés ruhákra, sálak-
ra stb. fehérenmivarrás
és himzés, plissirozás
és guvrirozás olcsón és
szépen. Aida, Csirkepiac,
Péics-ház. 8956

A ledrágább külföldi val-
sem jobb, mint Plukovits
Iózsef teigzadaságának
naponta frissen köpült tea-
vala. Október 3-tól 11-ig
11 dinárért adunk Önnek
1/4 kilót, hogy erről meg-
győződést szerezzen. —
Telefon 541. Jelačićeva 4

Világos és tiszta bu-
torozott szobát keres. le-
hetőleg a beltéren egy
magános urlembert. Ci-
meket kér dr. Radomir
Popović tanár, Pravni Fa-
kultet. 9025

Nyersolaj karborátorok
Ford személy- és teher-
kocsikhoz, traktorokhoz,
használt Ford személy-
autók, u. 4—6 HP Skoda-
motorok American Auto
Weigand druznál, Subo-
tica. 9002

Két elegánsan butorozott
szoba, esetleg könyha-
sználattal azonnal ki-
adó. Trumbićeva ulica 3.
Icbbra. 9098

Hurutoknál, hűléseknél
meglenő gyógyhatású
hársmenthe gyógyméz
kapható. Herczl drogeriá-
tában. 9031

Izletes házikoszt kapható
Hammer. Trumbićeva uli-
ca 16. 9081

HÁZASSÁG
Házasság céljából megis-
merkedne 30 éves asz-
szony foglalkozással bíró
lobbmodu iparossal, csak-
komolyabb férfivel. Leve-
leket »Nem hozomány-
vadász« jellegre kér nov-
isadi kiadóba. 9086

FOGLALKOZÁS
Jövedelmező képviseletet
átad ügynököknek, kép-
viselőknek, stb. nagy kül-
földi cég. Ajánlatok »Ohne
Kapital und Vorkenntnisse
9784« jelige alatt a kö-
vetkező címre küldendő:
Piras, Prag, Jindřiška
18. C.S.R. 1613

Révai Adolf
Subotica
Sokolska ulica 2. (volt
Gombkötő-ucca, Kuna-
féle ház). Telefon 551
Ajánl:
Szavatolt kömentes épitő-
meszet, elsőrendű fehér
darabos meszet, beoómi
portland cementet, elismert
kitűnő minőségű teólic
RETORTA FASZENT
pécs-szabolcsi kétszer mosott
KOVÁCSZENET

Nőfodrászt és manikűr-
zőnőt, csakis elsőrendű
munkást keresek. Grün-
berger, Illatszertár, Velj-
kibecskerek. 8632

Levelezőnő, aki perfekt
gyorsíró alkalmazást tal-
lál Lederer Leó cégnél,
Szombor. 8894

Tanoncnak felveszek két
fiut. Vidékiek előnyben
részesülnek. Bencsik Pe-
renc mézárós és hentes,
Szena. 8943

Komlórudak
tölgyfából 7-10 méter
hosszuságban, többféle
vastagságban állandóan
raktáron
azonnal szállítható
Adolf Frenkel
Subotica, Šeneo ul. 9.

Házvezetőnőnek aianlko-
zik fiatal uriaszony ma-
gánvos urhoz, földbírho-
koshoz, azonnali belépés-
re. Ajánlatokat »Kellemes
fővő« jellegre kiadóba ké-
rek. 9048

Nevelőnő, horvát, magyar
nyelvtudással, állást ke-
res. Lehetőleg vidékre.
Varrás és kézimunkában
járatos. Cim a kiadóban.
9051

Nyuzdiás vasutas, aki
tanult köteles és hentes,
raktárnoknak, irodaszol-
gának vagy mesterség-
be ajánlkozik. Cim: Pal-
las Reklam Subotica.
9074

Közeleg a tél
Vezettesse be idejekorán a villamos
világítást.
A villanytelep gyorsan, szakszerűen és olcsón
elvégzi ezt a munkát.
Telefonszám 508.
Megjegyzés: Hívásmenteltjük áramfogyasztóinkat, hogy villamos szerelőink és segédszemélyzetünk
SZC jnyú sapkákkal vannak ellátva és kérjük, hogy csak a mi személyzetünk-
nek nyitassák az árammérők és vízmérők leolvását megengedni.